Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha wäliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 140 Neljapäewal, 28. mail 1931. Tänast lehte 6 lehekülge 75. aastakäik.

Wene allweelaew Soome lahes hukkunud.

üks neist sõjalaewadest, mis pidasid demonstratsioon-manöövreid Helsingist lõunapool.

Punalaewastik traalib merepõhja, otsides hukkunut.

Moskwast, 26. mail. Nõukogude Liidu allweepaat nr. 9 on Soome lahes hukkunud. Allweepaat nr. 9 laskus möödunud nädalal Soome lahes harjutusi tehes wee alla ja ei tõusnud seest saadik weepinnale ülmunud. Õnnetusest teatas teine manöövrdaw allweepaat. Saadeti wälja kats lennukit. Need nägid weepinnal ainult õli laike. Seepeale saadeti wälja abilaewad, kes algasid kohe katseid allweepaadi tõstmiseks. Pääsetööd on wäga raskendatud, sest meri on sealkohal 80—100 meetrit sügaw.

Helsingist, 27. mail. Eile õhtul läksid „Helsingin Sanomate" esitaja ja päewapiltnik lennukil Wene laewastikku waatamas. Nähti Aransgrundist 6—7 km kaugel lõunast põhja poole liikuwat kolm laewa riwis. Nähtawasti traaliti wõi otsiti midagi merepõhjast. Kaks laewadest olid jäälõhujad, kolmas tumehall traaler. Neist kolmest laewast 5—6 km kagu poole seisis kaks samasugust halliwärwilist traalerit, nina lõuna poole.

Wiimasest 6—7 km edela poole seisis ankrus suur lahingulaew. See oli ainuke laew, millest wõis eeldada, et llaewad on sõjawäelisi manöövreid pidamas. Ajakirjanikudr lennuk tõirles sõjalaewa kohal 400 m ja muude laewade kohal 300 m kõrgusel. Kõigist laewadest tehti päewapiltlikke ülestwõtteid. Lahinglaewa tekil ei nähtud esimesel ringlennul ühtegi inimest. Teise ringlennu ajal oli aga sinna kogunenud rohkesti inimesi. Kaksuti laewa peita udupilwedesse, mis aga ei õnnestunud. Weel hilja õhtul seisis Wene laewastik Aransgrundi juures.

„Uusi Suomi" teatab, et Wene sõjalaewad on teinud teisipäewa jooksul ka laskeharjutusi.

35 inimohwrit.

Nagu Helsingi „Hufvudstadsbladet" Moskwast kuuleb, oli Soome lahes hukkunud Nõukogude Wene allweepaadil 35 meest.

*

Nõuk. Wene punalaewastiku manöövritest Soome lahel teatati Helsingist juba esimesel pühal. Wene sõjalaewad olid ilmunud Aransgrundi tulelaewa waatepiirile. Aransgrundi tulelaew asub Helsingist kilomeetrit kakskümmend lõunapool. Punalaewastiku manöövreid seati teatawasse ühendusse kuuldusega, et Nõuk. Wenemaa kawatseb lähemail päewil sõjawäelist demonstratsiooni Soome piiril Ingeri sündmuste puhul tekkinud terawuste pärast. Seda wäidet näisid kinnitawat wene sõjalennukite kutsumata külaskäigud Soomele kuuluwate saarte kohale. Kõnesolewate manöövrite ajal ongi nähtawasti juhtunud õnnetus Nõuk. Wene allweelaewaga.

Punalaewastiku manöövrid Soome lahel on mäletawasti ka warem lõppenud äpardustega. Hiljuti sai manöövritel kannatada paar sõjalaewa, mille pabereid töid lained Eesti põhjaranda. Seekordne õnnetus peab „Baltlotile" olema õige tunduw kaotus, sest wene laewastik ei ole allweelaewadelt kuigi rikas.

Soome-Wene pinewus

ärataB wälisriikide tähelepanu.

Wälismaa on muutunud tähelepanelikuks Soome-Wene pinewusele. Wälismaade lehed toowad ära märgukirjade sisu. Muuseas „Berliner Tageblatt" kirjutab Soome ja Wenemaa wahel walitsewast pinewusest ja manitseb mõlemaid riike mõistlikkusele. Seisukord olewat praegu niisugune, et seda ei wõidawat tähele panemata jätta. Mõlemad pooled pidawat hoiduma esitamast nõudmisi, mis wõiksid pinewust weel rohkem suurendada.

Wene raadiojaamad külwawad ärewust.

Helsingist, 27. mail. „Suomenmaa" kuulmist mööda liikuwat Soomes maaelanikude keskel praegu rohkesti jutte sellest, et Soome ja Wene wahel algawat lähemal ajal sõda. Leht leiab, et nende juttude allikaks on wihased kõned ja teated, mida Wene raadiojaamad wiimastel päewadel eriti rohkesti on Soome kohta lewitama hakanud.

Lend 16 kilom. kõrgusele.

Prof. Piccard alustas oma kõmulist lendu stratosfääri.

Piccardi õhupall startiwalmis.

Augsburgist, 27. mail. Professor Piccardi õhupall tõusis kolmapäewa hommikul kell 3.56 libedalt õhku. Ilm oli peaaegu tuulewaikne. Õhupall, mis lendas Helweetsia lipu all, wõttis kursi kirdesse. Piccard arwab, et kõrgemates õhukihtides muudab õhupall lennu suuna, sõites edelasse. Õhupalli gondlis asuwad prof. Piccard ja tema assistent insener Kipfer.

Professor Piccard ja ins. Kipfer tegid täna eelwiimaseid ettewalmistusi oma õhupalli kallal. Kui gondel oli warustatud kõige tarwilikuga, algas kell 11 õhupalli täitmine. Kolmapäewal kell 3 oli kõik walmis startimiseks. Peaaegu liikumata seisis pirnikujuline hiiglapall oma must-hõbedase alumiiniumist gondliga, mida hoiti pardalt kõitest. Politseikord oli siin nii kõwa, et isegi ajakirjanikud ja päewapiltnikud gondli juure ei pääsenud. Ainult ülem tööjuhataja ja startimismeeskond tegelesid gondli ümber. Oli näha, kuidas prof. Piccard wahelises spordiriietuses, wäike tatari müts kuklas, andis wiimaseid juhatusi. Kell 3.30 hüppas ta ühes Kipferiga gondlisse, mis seepeale kohe hermeetiliselt suleti. Kell 3.55 kõlasid komandosõnad ja ootamatult ruttu üllatatud rahwahulga ees tõusis õhupall õhku. Kui õhupall wabriku territooriumi kohal hõljus, läks suur käteplagin lahti. Õhupall wõttis kursi alguses loodesse, läikides nagu walge kuul. Weel kaua oli ta palja silmaga nähtaw, olles 1½ tundi kagupoolsel horitsondil umbes 5000 meetri kõrgusel ja 3 km kaugusel.

Piccard arwas enne startimist, et lend wõib kesta umbes 7 tundi. Piccard loodab tõusta 16.000 m kõrgusele, et kõrgemates õhukihtides ette wõtta teaduslikke uurimisi. Piccard mõtleb maanduda Freiburgi ja Baaseli wahel.

Piccard tahtis juba möödunud aasta septembrikuul oma õhupalliga tõusta, kuid katse siis ei õnnestunud.

Eestlaste piirituslaew langes lõksu.

Mootorpurjek „Tabor", keda omal ajal ajakirjanikud külastasid.

Stokholmist, 26. mail. Rootsi tolliwalwe aurik tabas laupäewal salakaubitsejate laewa 40.000 liitri piiritusega. Laew toodi Stokholmi tagasi. Laewa nimeks on „Tabor" ja ta sõidab Ungari lipu all. Ka laewapaberite järele on siin tegemist Ungari laewaga. Kapten on ka ungarlane, kuid meeskond on eestlased. Esimene tüürimees on eestlane Remmelgas ja on olnud peategelaseks laewal. Juurdluse jatkatakse. See on kõige suurem piirituse koorem, mis wiimastel aastatel Rootsi tolliwalwe kätte sattunud.

*

Mootorpurjek „Tabor" on wanemaid piirituseweo laewu Balti merel. Kui paari aasta eest ajakirjanikud sõitsid piiriwalwe wahilaew „Kõuga" neutraalwetesse piirituslaewastikku waatama, siis külastati muu seas ka „Taborit". „Tabori" meeskond koosneb eestlastest, kes kõik Tallinnast pärit. Laewa kapteniks oli endine Ungari ohwitser Biro. Nagu teatakse rääkida, olewat laewa tõelisteks omanikkudeks siiski eestlased. Kui loodi Baltimere salakaubanduse wastu wõitlemise konwentsioon, siis ruttasid kõik piituslaewad hankima omale niisuguse riigi pabereid, kes ei ole konwentsiooniga ühinenud. Üks neist riikidest on ka Ungari. Kuna Ungaril ei ole praegu meresadamaid, oli „Tabori" kodusadamaks märgitud Budapest, olgugi, et „Tabori" sarnasel mootorpurjekal wõimata on Donaud pidi Budapesti minna. Ka möödunud aasta suwel seisis „Tabor" Aransgrundi lähedal ankrus ja müüs piituist nii soomlastele kui ka eestlastele.

Briand jääb.

Partisist, 27. mail. Wälisminister Briand wõttis oma lahkumispalwe tagasi.

Järjekorraline suurprobleem.

Saksa walitsus wõtab üles Youngi kawa muutmise.

Berliinist, 27. mail. (Trj.) Neil päewil teatas „Daily Heraldi" diplomaatiline kirjasaatja, et rahwasteliidu wälislaenude komisjonis on arutusel olnud ettepanek, anda Saksamaale 2 miljardit Smk. wälislaenu, et sel teel ära hoida Youngi kawa kõikuwarisemist. Nüüd teatatakse Saksa ametlikkudest ringkondadest, et Saksamaa ei ole seesuguse laenu saamiseks samme astunud ega ole laenust huwitatud. Saksamaa ei tahtwat laenude abil reparatsiooni maksmist jatkata, waid astub samme, et saawutada reparatsiooni kohustuste alandamist. Küll ei ole weel otsustatud, kunas teeb Saksamaa algatuse reparatsioonimaksude tasumise korra rewideerimiseks. Rõhutatakse sealjuures, et Saksamaa ei soowi rahwasteliidu segamist reparatsioonikõsimustesse.

Rooma — miljonilinn.

Roomast, 27. mail (Trj.). Itaalia pealinn on muutunud miljonlinnaks. Aprilli lõpul Roomas peetud rahwalugemise järele on Itaalia pealinnas 990.769 elanikku.

Sellest järeldatakse, et tegelikult elanikkude arw ulatab nüüd üle miljoni. Sellega on Itaalia saanud esimese miljonlinna. Juba mõnda aega wõitlesid Rooma, Neapoli ja Milaano, kelle elanikkude arw kaswas peaaegu ühesuguse kiirusega ja kes põnewusega ootasid, missugune neist saab esimesena miljon elanikku. Nüüd on Rooma tulnud wõistlusel wõitjaks.

Rahwasteliidu sõprade kongress.

Budapestist, 27. mail. (Trj.) Siin awati rahwuswaheline rahwasteliidu ühingute uurimiskongress. Osa wõtab esitajaid 28 rahwusest. Kongress wõttis juba wastu rida resolutsioone. Muuseas otsustati iga aasta 28. augustil pidada rahwuswahelist rahupidustust.

27. august on nimelt päew, mil alla kirjutati Kelloggi leping. Konwerentsi teisipäewasel koosolekul asutati 7 komisjoni, kes peawad arutama rahwuswahelisi küsimusi; muuseas wähemusrahwuse küsimust, wäewähenduse küsimust, Euroopa koostöö jne.

Itaalia wabaneb wälisWõlgadest?

Roomast, 27. mail. (Trj.) Itaalia walitsuse poolt wäljakuulutatud siselaenu tegemine on hiilgawalt õnnestunud. Siselaen on 4000 milj. liiri suurune. Laenupakkumisi on aga juba kaugelt üle kirjutatud. Kuuldawasti wabaneb Itaalia selle siselaenu abil kõigist oma wälislaenu kohustustest.

Jälle häwitus Aserbeidschanis.

Moskwast, 27. mail. Aserbeidschanist teatatakse uuest maawärisemisest. Lähemad teated puuduwad. Nagu esimesest lühikesest teatest järeldada wõib, on maawärisemine sünnitanud suurt häwitust.

Alles hiljutisel maawärisemisel nimetatud piirkonnas hukkus ligi 300 inimest.

Moskwalased - kirikupõletajad.

Suurem wandenõu Rumeenias.

Bukarestist, 25. mail. Rumeenias paljastati uus kommunistlik salaorganisatsioon, kelle ülesandeks olewat olnud kõiki kirikuid Rumeenias maha põletada. Ühes Bukaresti eeslinnas leiti 2 kommunistlikku salatrükikoda. Politsei sissetulekul ähwardasid seesolijad rewolwritega wastu panna. Oli haawatuid. Kommunistid tahtsid trükikoja hoonet põlema panna, kuid politsei takistas seda. 80 kommunisti wangistati.

30.000 Smk. auhind kunstnik Oinosele.

Helsingist, 27. mail. Tänawune kunstiakadeemia ja Ahlströmi auhind 30.000 Smk. suuruses määrati Soome maalikunstnik Mikko Oinosele.

„Kõhnemad" kullasaadetised Wenest.

Riiast, 27. mail. Teisipäewal läks Riiast läbi Nõukogude Wene kullasaadetis. Seekord oli saadetis ainult 4000 kg kulda kangides. Saadetis läks Berliini. See on kõige wäiksem Wene kullasaadetis, mis Riiast on läbi läinud.

Kuld ja weri.

Kohutaw laewandusõnnetus Indias.

Madrasest, 27. mail. Indias, Kolari kullakaewanduses oli kohutaw katastroof. Õnnetuse ohwrite arw on juba tõusnud 47 peale, nende seas on 9 isikut, kes surid haigemajas haawadesse. Maa all on weel 25 kuni 30 töölist. Waewalt suudetakse neid elusalt päästa. Katastroofi paika piirawad nutwad naised.

Wõipüüd hukkunud „Oberonilt".

Helsingist, 27. mail. Nagu Kopenhaagenist teatatakse, on suudetud awada Kattegatis hukkunud Soome aurik „Oberoni" laoruumide luugid. Esimesed wõitünnid toodi weepinnale. Wõi olewat täiesti rikkumata. Loodetakse päästa ka muu wäärtuslikum osa laewa koormast ja reisijate wäärtasjad.

Skandaal wahuwiina pärast.

Prantslased haawasid ameerika karsklast.

Pariisist, 27. mail. (Trj.) Prantsusmaale jõudsid 21 Am. ühisriiide linna linnapead, kes tahtawad tutwuneda rahwuswahelise asumaade näitusega. Linnapeade wastuwõtul korraldatud ametlikul banketil oli piinlik wahejuhtumine. Nimelt täideti külaliste klaasid terwitusjoogiga wahuwiinaga. Oli eite nähnud terwitusejoomine Prantsuse wabariigi presidendi auks. Enne klaside kokkulöömist tõusis Los Angeleesi linnapea John Clinton ja lahkus oma naisega demonstratiiwselt piduruumist, protesteerides „kõigi nende wastu, kes rikuwad alkoholi keelusaduist". Linnapeade delegatsiooni juht wõttis sõna ja mõistis teravalt hukka oma ametiwenna ülesastumise. Ta põhjustas, et ka Ameerika ühisriikide president Hoover oli oma Lõuna-Ameerika kõlaskäigul ausbanud nende maade kombeid, kus ta wiibis.

Londoni pühad.

Udusel Inglismaal olid päikesepaistelised pühadeilmad.

Londonist, 27. mail. (Trj.) Inglismaal olid seekord suwistepühad haruldaselt päikesekõllased. Selle tõttu woolas Londoni elanikke ennenägemata arwul wälja loodusse. Londoni ümbruse wäljasõidukohad olid kiilutud täis pühademeeseolus inimesi. Arwestatakse, et Hampton-Courtis üksi on külastanud 350.000 inimest. Londoni loomaaias on käinud 68.000 inimest ja „Crystal Palace'is" umbes samapalju. Rekordiline arw pealtwaatajaid oli cricketi-wõistlustel ja teistel spordikorraldustel Themse kallastel. Kõige metsikum oli aga tung 30 miili kaugusel Londonist awatud uude Whipsnade'i loomaaeda. Ühe päewa kestel on loomaaia külastamiseks müüdud pileteid 28.000 inimesele, kuid arwatakse, et poole suurem arw külastajaid oli tungi tõttu sunnitud wärawa taha jääma. Omnibuste ühendus ei suutnud kaugeltki kõiki soowijaid rahuldada ja era-autodele oli maantee ummistunud juba mitme miili kaugusel Whipsnade'ist. Selle tõttu oli palju eraautosid sunnitud tagasipöörduma, ilma et uut loomaaeda oleks saadud külastada. Alles teisipäewa hilisõhtul suudeti teed wabastada ja inimesed, kes olid loomaaeda pääsenud, wõisid pärast pikka ootamist tagasi koju pöörduda.

Werised suwisted Soomes.

Helsingist, 27. mail. Soomes möödusid suwiste pühad wõrdlemisi weriselt. Üksi Helsingis on registreeritud üle paarikümne werise kakluse. Mitmed isikud on saanud neil kaklustel elukardetawalt haawata. Ka maalt tuleb rohkelt teateid samasugustest juhtumistest.

Suur kunstiwargus.

Bukarestist, 27. mail. (Trj.) Controceni lähedal asuwast lossist warastati 20 miljoni wäärtuses kunstiwarasid. Warguist pannakse kurikuulsa röövsalga arwele. Loss, kus wargus toime pandi, kuulus kuningas Karoli wennale prints Nikolaile. Prints ajas lossis ainult kuia suwitas.

Järjekordne sissemurdmine Aseri postkontori.

Öö wastu 23. skp. tungisid wargad Aseri postkontoriruumi. Waraste poolt oli purustatud kontori õhuaken, kust waba tee awanes sissepääsuks akna awamise teel. Kontoris olid wargad segi paisanud kõik sahtlid ja wäärtpakkide hoiuruumid ning ära wiinud raha ja rahasaadetisi umbes 100 kr. wäärtuses. See on lühida aja jooksul tähendatud postkontorisse juba teine sissemurdmine ja et mõni päew tagasi samas murti sisse kellegi Wassiljewi kauplusse, siis wõib arwata, et siin ühed ja samad isikud tegutsewad. Postkontoris toimepandud warguse kohale sõitsid krim.-ametnikud Rakwerest.

Eneseteapmine Räpinas.

Jälle „elutüdimus".

Pühade ajal laskis enese maha Räpinas, Naha külas elutsew Kiwijärwe talu teenija Lüba Kaloboja, 18 a. wana, pärit Meeksi wallast. Tapmise põhjuseks oli „elutüdimus" ja õnnetu armastus.

Inimene kapeti magamisel.

Petserimaal, Senno wallas, Wisti külas peeti „gulänjet". Seal tekkis tüli Wassili Lessili ja Krõtšenkowi wahel. Neid läks lahutama D. Mironow, kuid wahele segajale lõi Lessil kaks pussihaawa. Peale selle otsis pussitaja üles Mironowi wenna, kes wiinaunimas magas ühes majas, ja lõi ka sellele neli pussihaawa. Haawad osutusid rasketeks ja esimese püha hommikul suri Mironowi wend. Pussitaja wõeti wahi alla.

Räpinas kõlas laul.

Esimene laulupäew sel aastal.

Räpina laulupidu õnnestus kõigiti. Ilm oli laulupeoks nagu loodud. Juba esimese püha õhtuks jõudsid Tartust kohale Ü.E.N.ü. laulukoori liikmed juhataja R. Ritsinguga.

Päris rahwasterändamiseks muutus Räpinasse tulek teise püha hommikul. Sinna tulid ümbruskonna koorid ja tuhanded ümbruskonna inimesed kuulajatena. Hommikul peeti lauljate ja mängijate üldproow, kus parandati wiimaseid wigu. Hommikul jõudis ka kohale peokõneleja J. Pitka. Selleks puhuks oli mälestussamba juurde riwistatud kaitseliidu kompanii, kes teda wastu wõttis. Peale paraadi wastuwõtmist algas Räpina kirikus waimulik kontsert, millest osa wõttis umbes 400 inimest. Ettekanded said sooja wastuwõtu osalisteks. Keskpäewaks oli Räpina weelgi inimesi lähedalt ja kaugemalt juure woolanud. Kella 4 paiku wõis peo peaosa — üldkooride kontsert, alata. Laululawale kogunes umbes 350—400 lauljat. Kui esimene osa laulupeo kontsertist mööda oli, kõneles J. Pitka. Kõnele järgnes üldkoori kontsert. Mitmeid laule tuli korrata ja üldkontsert lõppes kella 8 ajal wastastikuste lauljate, laulujuhtide ja kuulajate „elada" laskmisega. Laulupeo kontserti juhatasid J. Karheiding ja R. Ritsing. Õhtul oli kohalikus seltsimajas pidu.

Majanduslikult õnnestus laulupidu täiel määral. Üldse on sisse tulnud 1237 krooni, mis tasub kõik kulud.

Teine rong sugusigu Wenemaale.

22. skp. õhtul läks teine rong, 34 wagunit, üle 700 sugusega Walga-Irboska kaudu Wenemaale. See oli suurem rong kui esimene ja sead peamiselt ostetud Põhja-Eestist.

Hulk põhjendusi, üksainus põhjus.

Euroopa raskuste algallikas — puudub otsekohesus rahwuswahelistes suhetes.

Augur,

„Postimehe“ kaastöline Londonis.

Palun wabandada, et alustan seekordset kirja anekdoodiga:

Kord oegadel, mil weel polnud olemagi raudteest, sõitis keegi kuningas oma riigi maatama. Haletsemisväärsel teel — kõik teed olid tol ajal halwad — jõudsid hobused kuninga tõlda ainult raskelt wedada. Nii oli kuningas tellinud wanajest ülestõusmisest, tolmust, palawusest ja raptumisest. Ta oli rõõnus, kui Wanapaiku kerkisid silmapiirile linna tornid. Kuid linna wäravad järsku peatus tõld. Teel põlwitasid linnaisad. „Mis see tähendab?“ küsitas majesteet linnapeale. „Nõbedasti! Tahan oma lõunat.“ — „Majesteet,“ kogeles linnapea, „palume teilt andeks: kuningliikude terwituspaukude pärast! Meie ei lasknud augaurke. Kuid, majesteet, selleks oli hulk põhjusi. Esiteks, meil ei olnud püssirohtu. Teiseks...“ — „Pidage teised põhjused endale,“ katkestas tulane kuningas. „Esimene on kõige parem. Kutsar, edasi! Tahan oma lõunat.“

Linnapea oma „paljude põhjustega“ mõjus kentsakalt. Siiski oskas ta kõigepealt anda oma parema seletuse — puudus püssirohi — ja nii kiirendada tee wabaksandmist lõunasöögile. See on enam kui suudawad mõned meie auwäärsed kaasaegsed Euroopas. Neil on külluses seletusi, miks ja millest on tulnud teataw sündmus, kunagi ei näi nad aga pääsewat tõelise põhjuse juure. Kas ei julge nad seda öelda wõi puudub neil tõesti selgus. Euroopa politikas kohtame tänapäew alataja seda wõimetust n. n. riigimeeste juures. Nad ei suuda selgel sõnal wälja öelda raskuste tõelist põhjust. Nende mõttekäigu ebamäärasus mõjub päris äritawalt. Nagu wana kuningas, kes igatses süüa ja puhata, kisendab Euroopa tõusu ja rahu. Ta muutub kärsituks. Selle asemel toidetakse teda wabandustega. Kõik katsed wiiwituste tõelist põhjust teada saada näiwad asjatud.

Seesugune süüdistus anekdoodi toetusel mõjub nagu hoop tinast teraga noaga näidendis. Kuid wõime oma waateid Euroopa kaasaja riigimeestele põhjendada täpsamate tõendustega. Nagu püssirohu puudumine eeltoodud lookeses, leidub nimelt põhjus, mis teeb üleliigseks teisi wabandusi, miks sel mandril ei saawutata rahu ja õitsengut. See põhjus on otsekohesuse puudus politilises elus. Oleme weendunud selles, et iga sündmuse juures wõib nurjamisekutele seletust leida selles, et puudub otsekohesus, s. o. ausus politikute ja walitsuste wahel. Euroopa wajab selget sõna ja firgjoonelist mõtlemist.

Näiteks sündmused rahwasteliidu nõukogu seekordsel istungjärgul. Saksa-Austria tolliliidu kawa sünnitas Euroopas ärewust, sest paljud riigid nägid selles sammu, suurt sammu politilise „Anschlussi“ poole. Üksi sõnaküllus ei saa seda kõikumatut tõsiasja muuta. Mis on nõukogu teinud selle probleemi lahendamiseks? Ta on otsustanud walida tee, mis asja wiiwitab. See on kõik. Kawa juriidiline külg on antud Haagi rahwuswahelise kohtukoja otsustada. Kuid igaüks teab, et küsimus ei ole juriidiline, waid politiline. Seda warjati piinliku hoolega. Lõpuks peab paise ikkagi lõhkema ja mida kauem seda möödapääsmatut tõsiasja warjatakse, seda pahemaks kujuneb see oodataw lõhkemine.

Londonis peeti wahepeal huwitaw konwerents. Kaanada walitsuse algatusel astusid kokku põllumajanduse riikide, nende seas Nõukogude Wenemaa, esitajad, et arutada, mida peale hakata suurte nisuhulkadega, mis tungiwad turule ja wõistluse tõttu on hinnad surunud allapoole tootmiskulude tasapinda. Mõned kuud tagasi peeti samasugune konwerents Roomas, kuid seal olid esitatud ka sissewee maad ja see takistas edu. Seekord olid esitatud ainult suuremad nisukaswatajad. Tahetakse muidugi saawutada mingi kokkulepe suurema ülewooluga riikide wäljaweo kitsendamiseks. Isiklikult ei näe meie teed, et seesugust kokkulepet wõiks saawutada ilma seadusandlikkude sammudeta, s. o., kui arwestada osaliste wastukäiwaid politilisi huwe — kuidas ta on üldse saawutataw. Iseloomustaw wahejuhtumine:

Neil päewil andis kokkukutsuja riigi esitaja, Kaanada ülemkomissar, mitmesuguste riikide esitajaile eine. Imelisel kombel olid diplomaatlikust korpusest esitatud ainult Nõuk. Wene saadik Sokolnikow ja Jugoslaawia minister. Pärast einet ja tawalisi terwituji paluti Nõukogude saadikut kõnelda konwerentsi huwitawast küsimusest. Ta algas sõnadega: „Kardan, et minu ingliskeel on paha...“ Kaanada esitaja on aga härra, kes tuntud ema wäga otsekohese jutuga. Ta wiskas mõrudalt wahele: „Mitte teie ingliskeel ei ole halb, waid teie walitsus!“ On kerge ette kujutada piinliku waikust, mis pärast seda tekkis koosolijate hulgas.

*

Inglise sisepolitiline seisukord on endiselt raske. Asjatundjad ütlewad, et lähemail nädalail muutub walitsuse seisukord raskeks. Nimelt peab oma kauaoodatud aruande esitama komisjon, kes uurib tööpuuduse küsimust. Juba on teada, et selles dokumendis tuuakse awalikkuse ette rida määrnähtusi, mis tekkinud tööta töölistele abiandmisel, ja et soowitakse kulude kontrolli kõwendada. See ei wasta aga hulga sotsialistliku erakonna alamkoja liikmetele, kes walitud tööta tööliste häältega. Kui need walijad hakkawad nurisema, saab nende hääled järgmistel walimistel mõni teine erakond. Teiselt poolt: kui walitsus põhimõttelikult keeldub arwestama komisjoni soowiawaldusega, et töötatööliste toetussumme kärbitaks, loobuks wabameelsed teda alamkojas toetamast. See tähendaks MacDonaldi lüüasaamist ja parlamendi walimisi. Kuid Lloyd George on näidanud, et kõigist põhimõttelikkudest küsimustest kõrgemal seisab temale praeguse sotsialistliku walitsuse eluea pikendamine. Wõimalik, et ta jälle leiab teed MacDonaldi wõimulhoidmiseks.

Warakantsler Snowden on jälle haige. Oleme kirjeldanud kangelaslikkust, millega see haige mees tuli alamkotta, et kaitsta oma riigieelarwet. Pinge käis tema nõrgale terwisele nähtawasti üle jõu. Ei ole kindel, kas ta suudab jäada warakantsleri kohale. Kui Snowden peaks tõesti lahkuma omalt kohalt, langeb walitsusest wälja kaitsetollide kõwem wastane. MacDonald ja teised mõjuwad ministrid on walmis kompromissidele. Ainult Snowdeni raudne tahe hoidis neid wabakaubanduse teel. Ilma temata wõib arwestada kõigega.

*

Pärast Genfi peab Inglismaa wälissuhetele tähtsamaks sündmuseks kujunema Saksa riigikantsleri dr. Brüningi ja wälisministri Curtiuse külaskäik Londoni. Wõib lugeda tõsiasjaks, et Inglise walitsus neile härradele kutset saates tahtis esijoones sakslastele näidata, et nad ei ole enam Euroopas isoleeritud. Oli kawatsusel sõbralikult arutada wäewähenduse küsimust. Kuid sakslased on mõista annud, et nad ei wõiwat anda lubadust, et nad end piirawad wäewähenduse teemiga, waid tahawad üles tõsta praeguse majanduskriisi ja tööpuuduse küsimuse. See tähendab, et kõne alla tuleb Youngi kawa. Meie ei usu, et külalistele nende külaskäigu tulemused suurt rahuldust pakuwad, öeldagu awalikkusele mis tahes.

Reparatsiooni küsimus ei ole weel lahendatud Londoni ja Berliini waheliste läbirääkimiste teel.

Siiski on sakslaste külaskäik, esimene pärast sõda, tähtis eriti sellepärast, et rahwuswahelise etiketi järele peab talle järgnema Inglise ministrite wastukülaskäik Berliini.

Londonis, mais 1931.

Augur.

Töö lõpp Genfis.

Ülem-Sileesia küsimused jäid otsustamata.

Genfist, 24. mail. Rahwasteliidu nõukogu 63. istangjärk lõppes pühade laupäewal. Poola Ülem-Sileesia asjade lahendamine liikati edasi sügiseseks istungjärguks hoolimata sellest, et Poola otsuse wastu seisis ja nõudis otsekohest arutamist.

Delegatsioonid lahkusid Genfist pühade laupäewal.

Tallinna jalgpallimehed Soomes.

Üks wõit, üks kaotus.

Helsingist, 26. mail. „Spordi“ jalgpallimeeskond wõitis esimesel pühal Waasas „Pallo Seura“ tagajärgega 6:5 (2:1). Parema mängijana sai auhinna Idlane.

Teisel pühal oli „Spordi“ meeskonnal wõistlus Helsingi „Pallo Seuraga“, kusjuures kaotas „Sport“ tagajärjega 1:0 (esimese poolaja tulemus). Enne wõistlusi anti Soome jalgpallimeeste poolt „Spordi“ meeskonnale kingitusena hõbekarik.

Waatajaid oli mõlemal wõistlusel tublisti üle tuhande.

A. FREDERKING
KAALIBC SR
Mari on kasulikum perekonnaseep.
Mari pehme vaht on täiesti neutraalne.
Mari lõhn on peen ja püsiv.

Mussolini wastaste suurprotsess.

Wabariiklased sepitsesid Itaalias rewolutsiooni.

Roomast, 27. mail. Möödunud sügisese suure wangistustelaine järeldusel antakse nüüd erikohtu alla kümme tuntumat fascismiwastast tegelast. Pühade laupäewal awaldati nende wastu süüdistusakt. Wäga huwitaw protsess nende kümne wastu algab reedel. Peakaebealused on Ernesto Rossi ja Riccardo Bauer. Teiste kaebaluste hulgas on kirjanduprofessoreid, insenere ja üks lendur. Aimult kolm kaebealust on praegu paos, nimelt Carl del Re ja kaks Viezzolit. Kaebealused on kõik kodanlised waimuelu tegelased.

Oige pikk süüdistusakt annab üksikasjaliku ülewaate põrandaalusest fascismiwastasest liikumisest ja selle plaanidest möödunud talwel Itaalias fascistliku wõimu kukutamise sihis. Kaebealused on Milaanos, Sardiinias ja mujal organiseerinud salaühinguid rewolutsioonilise eesmärgiga. Need organisatsioonid kandsid nime „Oiglus ja wabadus“ ning olid wabariiklikud. Neisse kuuluvad wabariiklased, wabameelsed, demokraadid ja sotsialistid, kawatsedes sõjariistus mässu ja riigipööret. Selleks on raha korjatud, lendlehti lewitatud, pomme walmistatud ja katsutud laialisaadetud wabariiklaste loosungid uuesti ellu kutsuda. Edasi on organiseeritud salajast „wabaduslaenu“.

Uurimisel on selgeks tehtud, et organisatsiooni on juhtinud Pariisis elawad maapagulased. Need on ette walmistanud wäewõilased. Need on ette walmistanud mitmulist riigipööret, mis pidi fascistliku korra hätwitama. Lendur Viezzoli olewat samuti kui omal ajal Bassanesi Milaano kohal, Roomas lennukilt alla pildunud lendlehti rewolutsioonile äsitamiseks. Kättesaadud salajane kirjawahetus mässukawatsejate mõttekaaslastega Helweetsias tõigi rewolutsionäärid päewawalgele.

Kohtuotsusi oodatakse suure põnewusega.

Poola walitsus lahkus.

Wäerinna ümberkujundamine põhiseaduse muutmise eel.

Warssawist, 27. mail. (Trj.) Poola walitsus, eesotsas peaminister Slawekiga, esitas wabariigi presidendile lahkumispalwe. Nagu poolametlik „Gazeta Polska“ teatab, kawatseb peaminister Slawek jälle asuda walitsusbloki juhtimisele seimis. Nimelt peab lähemal ajal otsus langema Poola põhiseaduse muutmise asjus ja nende sündmuste puhul tahetakse walitsusbloki juhtimist näha wilunud kätes.

Arwatakse üldiselt, et uueks peaministriks saab senine kaubandusminister Prystor ja et walitsuse koosseis üldiselt palju ei muutu.

Töökonwerents astub kokku.

Genfist, 27. mail. (Trj.) Neljapäewal astub Genfis kokku rahwuswaheline töökonwerents. Teisipäewal awati rahwuswahelise tööbüroo täidesaatwa komitee istungjärk, kes peab tegema wiimseid ettewalmistusi eelseiswaks konwerentsiks. Konwerentsist wõtawad osa 45 maa esitajad. Konwerentsil on seekord esijoones arutusel tööaja ühtlustamine sõetööstuses. Norra ja Argentiina, kes wahepeal tööbüroo tegewusest osa ei wõtnud, on seekord konwerentsil jälle esitatud.

Ärewad päewad Jaapanis.

Tulemas raudteestreik.

Tokiost, 27. mail. (Trj.) Jaapanis on oodata ärewaid sündmusi. Hoolimata kogu maal awalduwast käärimisest otsustas Jaapani walitsus läbi wiia oma kawa tööpalkade wähendamiseks kõigis riigi ettewõtetes ja ajutustes. Lahkhelid seespool walitsust palkade wähendamise kawa ümber on lahenenud, kusjuures walitsus on otsustanud oma kawa kärpida. Siiski kõigub palkade alandamise määr 20 protsendi ümber.

See on tekitanud ärewust isegi ministeeriumide ametnikkude hulgas. Lähemail päewil ähwardab palkade alandamise tõttu puhkeda kogu riigis raudteestreik. Selle wastu on juba käredaid abinõusid tarwitusele wõetud, arwatawasti ei lähe aga korda streiki ära hoida.

Paawst ütleb Hispaaniale tutwuse üles.

Diplomaatlik läbikäimine katkemas.

Madriidist, 27. mail. (Trj.) Watikanist teatatakse, et kuuldawasti on paawstriik keeldunud igasugusest diplomaatlikust läbikäimisest Hispaania walitsusega, seni kui karistatud ei ole isikud, kes olid süüdi kirikute ja kloostrite põletamises. Mõnede lehtede teatel lahkub lähemail päewil Madriidist paawsti nuntsius. Sellega katkeb demonstratiiwselt läbikäimine Hispaania ja Watikani wahel.

Peseta inflatsioon?

Hispaania kõrgem panganõukogu, mis on kõrgemaks rahandusasutuseks kogu maal, pöördus walitsuse poole palwega, et suurendataks ringwoolus olewate pangatähtede hulka. Palwet põhjendatakse tarwidusega elustada Hispaania majandust. Ajalehed awaldawad aga kartust, et see on esimene samm inflatsiooni poole.

„Parem põhjanabal ...“

Pariisist teatatakse, et sealt sõitis läbi Hispaania wälisminister Lerroux, kes on tagasiteel Genfist Madriidi. Lerroux seletas, et Hispaania walitsus näeks küll parema meelega, et kuningas Alfonso oleks põhjanabal. Temal ei ole aga siiski midagi selle wastu, et kuningas ajub Prantsuse Riverasse, kuigi see paik on Hispaaniale liiga lähedal. Kuningas peaks aga kohustuma loobuda igasugusest politilisest tegewusest.

„Egypti“ warandused.

Brestist, 27. mail. (Trj.) Itaalia aurik „Artiglio 2“ on teel Ushauti, et seal lähedal hukkunud reisijatelaewalt „Egyptilt“ merepinnale tõsta suuri warandusi. Omal ajal tegi katset nende waranduste tõstmiseks Itaalia aurik „Artiglio“. See laew hukkus aga plahwatuse läbi, mis nõudis 14 inimohwrit. Nüüd tahab selle õnnetu laewa nimekaim tema tööd jatkata. „Egypt“ asub merepõhjas umbes 60 süla sügawusel. Kõigist raskustest hoolimata on aga juba korda läinud laewalt üles leida teraskasti, milles leidus wõti laewa warakambri awamiseks. Warakambris peab olema suuri warandusi kullas ja hõbedas.

Uuendage aegsasti „POSTIMEHE“ tellimist 1. juuniks.

Maskiga konn.

Edgar Wallace'i romaan. 5

„Armas Elk, tahaksin Lola Bassanwist teada wõimalikult kõik,“ ütles Dick. „Kes on ta sõbrad, miks ta nii järsku on hakanud sõbrustama Ray Bennettiga, kes ometi on waid wäike ametnik Maitlandi juures. Eriti seda, miks ta sõitis talle eile öösel St. James Square'i järele ja sõidutas Horshami. Nägin seda juhulikult oma klubist tulles ja jälgisin neid. Nad istusid Bennetti majast peaaegu saja meetri kaugusel oma autos ja kõnelesid. Seisin wihma käes auto taga ja kuulasin pealt. Kui Bennett ise püüaks talle meeldida, siis ma saaksin aru. Aga nad kõnelesid ainult rahast. Ja sellejuures pole noorel Bennettil pennigi taskus.“

Elk suitsetas mõtetes. „Bennettil on üks õde,“ ütles ta järsku Dicki imestuseks. „Ta on wäga ilus, kuid wana Bennett on kindlasti kuidagi kelm. Ta ei tee mingit korrapärast tööd, waid jääb mõnikord päewade kaupa ära ja näeb tagasi tulles wälja tähelepandawalt halb.“

„Kas teie tunnete perekonda?“

Elk noogutas.

„Wana Bennett huwitab mind. Keegi juba kahtlustas tema markomist. Kohalikul politseil ju ei ole teha midagi muud, kui tallekest hoida, ja näeb ta mõnedugi kahtlast iseloomu igaühes, kes ei ole süütu tall. Olen wana Bennetti jälginud, ei ole aga tema toimingutele kunagi jälile jõudnud. Tal on olnud juur hulk kõige kahtlusemaid kutseid. Nüüd ta on hakanud tegelema pildistamisega. Ma annaksin tõepoolest selle eest midagi, kui saaksin teada, mis on ta tõeline elukutse. Järjekindlalt kuus kord, mõnikord ka kaks ja mõnikord sagemini, ta kaob ära ega ole teda kusagilt leida. Küsisin teda Londonis igalt politseinikult, kuid kõik on selle üle sama nõutult üllatunud nagu minagi. Lew Brady tundis ka kord tema wastu huwi. Ta wihkab Bennetti. Aastate eest ta püüdis wanamehele läheneda ja wälja nuhkida, mis mängu ta mängib. Kuid wana mees wedas teda ninapidi ja sarjas teda tublisti.“

„Wanamees?“

„Jah, nimelt. Ta on tugew nagu härg. — Niisiis, ma külastan Lolat. Ta ei ole halb tütarlaps, aga mulle isiklikult ei meeldi temataolised. Niisiis — Genter on surnud? Kas peate ka Konna sellejuures kaassüüdlaseks?“

„Kahtlemata,“ ütles Dick püsti tõustes. „Ja siin, Elk, siin on üks meestest, kes ta surmasid.“

Ta astus akna juure ja kummardus wälja. Mees, keda ta minutite jooksul oli jälginud, oli järsku kadunud.

„Kus siis?“ küsis Elk tema seljataga.

„Ta on praegu läinud ära.“

Samal silmapilgul purunes seesmine aken ja laialipaiskunud klaasikillud kriimustasid ta nägu. Järgmisel hetkel tõmbas ta Elki kiiresti tagasi.

„Onslowi aedade katuselt,“ ütles Dick rahulikult. Kütil on põgenemiseks pool tosinat teed, tuleredelid wälja arwamata. See on nüüd juba teinekord, kus nad päisipäewal on minu kannul. Kui ma tulin koju, tegid nad seda esimest korda. Geniaalne katse minust autoga üle sõita. See neetud riistapuu ronis peaaegu jalgteele.“

„Kas panite numbrit tähele?“

„10 L. 19741. — Registris ei ole niisugust numbrit, ja juht oli läinud enne, kui sain midagi ette wõtta seks, et teda kinni pidada.“

Elk sügas lõuga ja silmitses nooruslikku adwokaati kahtlewa pilguga.

„See kõlab ju wäga huwitawalt. Olen seni neid konni tähele pannud wäga wähe. Nüüdisajal on salaseltsid nii harilikud, et igakord, kui mul mõni härra raputab kätt, ta mind pettunult waatleb, kui ma ei näpi oma kõrwa wõi ei trambi oma jalga . Suurejoonelises töölihandes ma olen ikka näinud waid midagi säärast, millest loed romaanis. Mina ei saa seda uskuda.

„Elk jättis jumalaga ja läks wõimalikult kaugelt ringi Scotland Yardi tagasi ,näiliselt töötu-wäike ametnik tuppepistetud wihmawarjuga ja kumerate teraspriillidega. Ta lonkis Trafalger Square'i, seisis mõtetes waikselt ja pöördus siis jälle tagasi. Adwokaadi büroo ees oli end üles seadnud pikk tänawakaupleja, wäike kandelaud täis tuletikke, wõtmewõrusid, pliiatseid ja tuhat teist pisiasja, mida sellised inimesed müüwad. Kaup oli praegusel silmapilgul wihmastläikiwa wahariidega kaetud.

Elk ei olnud teda kunagi warem märganud ja imestas, miks mees oli endale walinud nii ebasoodsa koha, sest Onslowi aedade lõpp — kõige tähtsusetum koht Whitehall — ei ole ka ilusal päewal koht, kust ruttaja jalakäija ostmiseks peatuks. Kaupmees kandis wiletsat wihmamantlit, mis ulatus alla kuni saapakontsadeni. Ta pehme wiltkübar oli tõmmatud üle silmi, kuid Elk nägi nägu, mis tuletas meelde röövlindu, ja ta jäi seisma.

„Hea teenistus?“

„Ei-ei.“

Elk oli kohe haaratud. See mees oli ameeriklane ja tahtis moonutada oma keelt, nii et teda wõidaks pidada inglaseks.

Kõige wõimatum, mis ameeriklane kunagi ette wõtnud, sest ehtsa londonlase nuttew ja rõhutatud toon on jäljendamatu.

„Teie olete ameeriklane, — millisest riigist?“

„Georgiast,“ wastas mees ega teinud seekord enam katset oma keelt wäända. „Sõitsin loomaaurikul sõjaajal siia.“

Elk sirutas käe wälja. „Näita mulle oma litsentsi, wend,“ ütles ta.

Mees wõttis wiibimata taskust kirjutatud politseitunnistuse, mis lubas tal tänawal kaubelda. Tunnistus oli antud nimele „Joshua Broad“ ja kõigiti korras.

„Teie ei ole Georgiast,“ ütles Elk, „kuid sellest ei ole wiga. Olete Hampshire'st ehk Massachusett'ist.“

„Connecticutist, et olla täpne,“ wastas teine jahedalt. „Kuid olen Georgias elanud. Kas te ei waja wõtmewõru?“ Ta silmis wälgatas lõbusalt.

„Ei, mul ei ole olnud kunagi wõtit ega midagi lukutamiswäärset,“ ütles Elk ja näpistas asju laual. „See ei ole aga hea koht siin.“

„Ei,“ wastas kaubitseja, „liialt lähedal Scotland Yardile, härra Elk.“

Elk heitis mehele kiire pilgu.

„Kuidas tunnete mind?“

„Teid tunneb ometi enamik, eks?“ küsis mees süütult.

Elk silmitses meest tugewatest kingadest kuni läbiligunenud kübarani ja läks pead noogutades edasi. Kaubitseja waatas salapolitseinikule tükk aega järele, siis laotas ta wahariide uuesti kaubale, pannaldas kandmiku kinni ja läks edasi samas suunas mis Elkki.

Kui Ray Bennett wäljus Maitlandi majast, et lõunat sööma minna, nägi ta tänawa nurgal jalgteel seismas wiletsalt riietunud ja nukra wälimusega meest, kes omalt poolt temale heitis waid kiire, riiwawa pilgu. Ta ei tunnud Elki, ja sellepärast ta ei osanud tähele panna tõsiasja, et see talle järgnes kuni wäikese wõõrastemajani, kus Philo Johnson ja tema taotsejid süüa oma kehwawõitu lõunat. Jälgija poleks Rayl mingil tingimusel jäänud tähele panemata, kuid ta tänases meeleolus tal ei olnud muid mõtteid, kui waid iseenesest ja wana hõredahabemelisest Maitlandi haawawast käitumisest.

„See wana ihnuskoi,“ ütles ta Johnsoni kõrwal sisse astudes, „teeb kümneprotsendilise palgakärpimise ja algab sellega otse minust. Ja tänased hommikulehed kirjutawad, et ta „Nord-Spitalile on annetanud wiis tuhat naela.“

„Ta on tõepoolest heategija, kuid mis puutub palgakärpimise, siis ta tahab teist lihtsalt lahti saada,“ ütles Johnson rõõmsalt. „Mis aitab sõimamine? Wana tahtis teid minema kihutada, ta arwas, et olete talle kuidagi liigne. Aga kui te siiski sellejuures ei taha unustada elu ideaalsemat külge, Ray — —“

„Ideaalsemat külge!“ nohises noormees ja ta nägu läks punaseks nagu magun. „Mul on nii wähe raha nagu mõnel wäikesel poisikesel, ja ometi ma wajan teda wäga palju, Philo.“

Philo ohkas, ja seekord ta heasüdamline nägu läks pilwe.

„Kui mina mõtleksin nii nagu teie, siis peaksin olema hull wõi wähemalt suur kurjategija. Teenin waewalt wiiskümmend protsenti enam kui teie, ja ometi wanahärra ujaldab minu hoole sadatuhandeid. Kunst õnnelik olla“ — ütles ta, lükates oma taldrikut kõrwale ja süüdates sigaretti, — „kunst õnnelik olla seisab selles, et endale mitte üles seada liialt suuri nõudmisi. Siis saadakse alati enam kui wajatakse. — Kuidas käib teie õe käsi?“

„Tänan, hästi,“ wastas Ray üksköikselt. „Ella on samasugune nagu teie. On kerge teiste muresid waadelda filosoofina. — Kes on siis see weider inimene?“ lisandas ta, kui üks mees istet wõttis otse tende wastas olewa laua juures.

(Järgneb.)

Balti riikide õigusteadlased olid koos.

Konwerentsi töö tulemused.

Balti riikide õigusteadlaste konwerents, mis algas 21. mail Kaunases, lõppes 28. mail. Eesti poolt wõtsid konwerentsi o'a prof. Pi p, kohtu- ja siseministeeriumi nõunik Selter, riigikogu liikmed Klesment ja Reps, adw. Tannebaum ja Kaberning haridus- ja sotsiaalministeeriumi direktor Sonin. Delegatsioon wõeti Leedu piiril kui ka Schaulis ja Kaunases wastu pidulikkusega.

Konwerentsi awamine oli 21. mail kell 5 p.l. Leedu seimi saalis, mis oli dekoreeritud Eesti, Läti ja Leedu rahwuswärwidega. Tervituji öeldi meie saadikute kui ka riigikogu üldkomisjoni, kohtu- ja siseministeeriumi, Tartu ülikooli, kaub.-tööstuskoja, mannutatud adwokaatide nõutogu, borsikomitee ja Tallinna õigusteadlaste seltsi esindajate poolt.

Kohe peale konwerentsi awamist ja tervituji wälestati lahkumud wene õigusteadlast Petrashitsit düsirõusmisega. Sellele järgneid esimesed referaadid, mis andsid

üldise informatsiooni Läti, Leedu ja Eesti seadusandluse senise käigu kohta.

Eesti seadusandluse tagajärgedest refereeris kohtu- ja siseministeeriumi nõunik Selter. Ühtsuse oli Leedu kohtuministri poolt kõlaliste auks korraldatud raut.

Reedel, 22. mail järgneid referaadid tsiwiilõiguse kollegiooni normide kohta prof. Piipuk ja Läti wälisministeeriumi peasekretär Albatti poolt. Mõlemad ainsid sõjakohal, et kollegiooniile normide loondamisel tuleb aluseks wõrta territoriaalsuse (lex domicilii) põhimõte. Neile oponeerisid prof. Beljatskin (Leedu) ja Bukowski (Läti), kes pooldasid rahwuslineedi (lex patriae) põhimõtet.

Samal päeval kell 5 wõttis Leedu president wastu konwerentsist osawõtjad. Õhtul kell 7 waadati Leedu sõjaministeeriumi ja pandi Leedu wabadusõjas langenute hauale pärjad Eesti, Leedu ja Läti delegatsioonide poolt.

Laupäeval, 23. mail olid päewakorras referaadid Genfi wekseli- ja tshekiseaduse 1930. a. konwentsiooni kohta prof. Löwri (Läti) poolt ja tshekiseaduse ühtlustamise kohta Beljatskin (Leedu), Tannebaum (Eesti) ja Freymann (Läti). Konwerentsi lõpul wõeti wastu rida resolutsioone nii edaspidi töökorraldamise kui ka kongresside õigusalade ühtlustamise kohta.

Edaspidisel töökorraldamisel wõustati korraldada Eesti, Läti ja Leedu õigusteadlaste konwerentse ka edaspidi.

Järgmine konwerent peetakse tulewal aastal Riias.

Konwerentsi ettewalmistamiseks wastuwõetud resolutsioonide elluviimiseks, kui ka Eesti, Läti ja Leedu seadusandluse wastastikuseks jookswaks informeerimiseks luua alaline büroo, millesse kuuluks igast osawõtwat maalt 3 liiget. Konwerentsi töö jagajärjed awaldatakse trükis. Alalisele büroole tehakse ülesandeks selgitada Eesti, Leedu ja Läti õiguse ühtlustamise puutuwate küsimuste käsitamise wõimaluit ajakirjanduses. Üksikute õigusalade ühtlustamise kohta wõeti wastu järgmised resolutsioonid:

Genfis 1930. a. sõlmitud konwentsioon wekseliseaduste ühtlustamise kohta ei lähe lahku Eesti, Leedu ja Läti maksiwat wekseliseadusest nii erinevalt, et need riigid ei wõiks ühineda selle konwentsiooniga.

Genfis 1931. a. sõlmitud konwentsioon tshekiseaduste ühtlustamise kohta tuginen sisulisele eelmises punktis nimetatud konwentsioonile. Pärast ühinedes wekseliseaduse konwentsiooniga, awaneb wõimalus ühineda ka nimetatud tshekiseaduse konwentsiooniga. Tunnistada tarwilikuks, et Eesti, Leedu ja Läti nimetatud konwentsiooniga ühinemise küsimuse ühtlasi otsustaks.

Tunnistada tarwilikuks tsiwiilseaduse kollegiooni normid Eestile, Lätile ja Leedule ja alata ühise konkursseaduse wäljatöötamisest.

Konwerentsi lõpupäeval oli leedulaste poolt külalisie auks lõuna ja korraldati õhtul tsiwil Wiesautase mäel kooswiibimine. Pühapäeval, 24. mail korraldati konwerentsist osawõtjatele autodel ekskursioon Kaunase ümbrusesse ja Njemani jõge mööda. Eesti ja Läti delegatsiooni liikmed lahkusid Kaunasest esimesel pühal.

Omawalitsuste maad normeerimisele.

50 protsent wõetakse riigile tagasi.

Põllutööministeeriumi poolt wõeti hiljuti rewideerimisele kõik maatagawarad, mis waremalt wälja antud eriotstarbeks wõi ajutise kasutuslepingu alusel. Ministeerium tahab jõuda selgusele, millise ulatusega tulewal aastal maasoowijate rahuldamisel saab wastu tulla. Nüüd on jõudnud järg ka maawalitsustele kasutada antud maade kätte. Põllutööministeerium esitas wabariigi walitsusele omawalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga warustamise seaduse elluviimise määruse eelnõu. Teatawasti waldawad omawalitsused riigi maatagawarast umbes 30.000 ha igasugu asutuste ja ametmeeste ülalpidamiseks. Kuna omawalitsustele antud maade normid on kujundatud ajal, mil maapuudus ei olnud nii teraw, siis planeeriti kruntid wõimalikult suured. Nüüd on planeeritud kruntide otstarb wähenen. ja riigil on tarwidus panna maksma uued normid omawalitsuste tegeliku maawajaduse piirides.

Omawalitsuste maareformi loodab ministeerium alustada sügisel, kuna tarwilised eeltööd selleks juba praegu on käimas. Omawalitsused peatwad esitama hiljemalt 1. sept. wastawa soowi põllutööministeeriumi kohalistele maakorralduskasutustele. Riigimaade korralduskomisjon otsustab, kas soowitud otstarbel maa andmine on tarwilik ja kui suurel määral. Maakorraldusasutuste arwamise järele annaks omawalitsuste maareform riigile tagasi ligi 50 protsent. wäljaantud maadest, Wabaks saanud maad kawatseb põllutööministeerium ära kasutada maasoowijate rahuldusiks, üksikmajapidamisteks ja juurelõigeteks wäikemajapidamistele.

Kamakuiwatamisest häwinesid hooned.

Tuleõnnetused Loodis.

Wiimase piha õhtul kell 6 hakkas põlema Loodi asunduses Jaan Kingu maja ja rehetuba. Maja põles täiesti ära. Omanik hindab kahju 3000 kr., kuna warandus oli kindlustatud 2000 kr. eest. Tuli oli lahti puhkenud ahjust, sest omanik olewat kamateri kuiwatanud. Samal ajal süttis põlema ka kõrwal asuw talu hoone, mis kuulub Aleksander Põllule. Omanik oli sel ajal kodust ära tööl. Warandus häwines tules täiesti.

Poola lenduriks õppima.

Täna sõidawad Tallinna õhuasjanduse ühingu 2 noormeest Poola lenduri kursele ettewalmistama. Teatawasti lubas poola õhuasjanduse ühingute liit wõtta 2 eesti õhuasjanduse ühingu liiget oma lenduritkursustele õppima. Lenduriteks õppima sõidawad Harry Habel, 19 a. wana, pärit Keilast ja Richard Tomson, 21 a. wana, pärit Pärnust. Mõlemad on keskkooli haridusega. Lenduriteks kursus algab Warsjawis tegewust 30. mail ja kestab 3 kuud.

Puhjas jälle salawiinamüüjad tegutsemas.

Salawiinamüüjad ei ole küll kunagi oma äriga wahet pidanud, kuid wiimasel ajal on nad julgemalt pead tõstnud. Nende tegewuskohaks on suuremad rahwakogumise paigad. Wäga innukalt heidawad nad oma noota wälja seltsimaja pidude ajal. Pudelilt teenitakse 50 senti. Warem puhastas seltsimaja ümbrust selleit elemendist laitsliir, wõimalik, et ka nüüd teiji aitajaid ei ole.

Warangu wallawanem paigutati wangla.

23. skp. paigutati Rakwere wangimaija senine Warangu wallawanem Joh. Timm, Timm simuleeris temalt 4000 kr. raha röövimist, millise asja selgitamisel aga selgus, et Timmil on wallakassas ja piimaühingu, ning muudes kassades, kus ta laekahoidja on suured puudujäägid, mis meest sundisid röövimist simuleerima. Juurdluse tulemusena oli nüüd see, et Timm, kes kord juba wahi all oli ja siis wabanes, 23. skp. uuesti arreteeriti ja nüüd juba wangimaija paigutati. Wallakassas selgunud puudujääk ulatub 2337 kroonini. Puudujäägi warjamine oli wõimalik teiste kassade tõttu, samuti leidus arwepidamise rewideerimisel dokumente, mis korduwalt kuludokumendina olid arwestatud puudujäägi warjamiseks. Timm, kes seni kohapeal tuntud oli suure talupidajana ja kui wallawanem seltskonna tegelasena, omas suure usalduse, mille tõttu kõik walla organisatsioonide laekad tema kätte usaldati, mis aga mehele saatuslikuks said ja ta wõlakoorma eraisikutele üle paari miljoni tõstsid. Hiljuti wabastati ka T. wallawanema kohalt ja waliti uus, kuna abi samuti warguste eest kohtu all on.

Walgamaa wiies noortepüha 30. ja 31. mail.

Laupäew ja pühapäew kujunewad Walgamaa noortele suurem pidupäewadeks, sest peetakse 5. Walgamaa noortepüha. Wiimane selline oli 1925. a. Pidustustest wõtawad osa 2—3 tuhat noort. Need on Walga ja Tõrwa linnade keskkoolide ja sama linnade ning maalgkoolide õpilased. Praegu ollakse kõikjal ettewalmistustega kibedasti ametis.

Noortepüha algab laupäeval Walga 3. üksiku jalgawäe pataljoni spordiplatsil kell 3 p. l. kergejõustiku wõistlustega. Õhtul kell 9 on „Sõdes“ N. Jaasoni noorsoo näidend „Rahuingel“, Walga õpilaste ettekandel.

Öieti mõjukaks pidupäewaks kujuneb juba pühapäew. Nii algab kell 12 päeval noorte rongikäik läbi linna 6. algkooli juurest Kungla, Wabaduse ja Kuperjanowi tänawate kaudu linna parki. Siin tuleb ettekandmisele küllalt pikk pidukawa. Nii esinewad kesk- ja algkoolide koorid, Walga poeglastegümnaasiumi orkester, algkooli õpilased wabaharjutuste, tantsute ja mängudega. Lõpuks spordiwõistlused.

Wihmase ilma puhul peetakse püha nädal hiljem.

Walgamaal oli 300 algkooli lõpetajat.

22. skp. lõpes maa algkoolides õppetöö, kuid iellega ühtlasi lõpetas koguke noori oma koolitöö jäädwalt algkooli pinkidel. Neid neeri, kes algkooli lõpetasid ja lõputunnistuse kätte said, oli Walgamaal 300.

Puka sai jaoskonnaarsti. Walga maawalitsuse poolt waliti Puka jaoskonnaarstiks ja emade ning rinnalaste nõuandepunkti juhatajaks dr. R. Käbin, kes kuu tagasi koondamise tõttu wabanes Walgast soomusrongide rügemendi arsti kohalt.

Rõngu postkontor kolib. Rõngu postkontor on selle asutamiseit alates asunud alewiku isentrummis K. Luiga pärijate majas, kuid nüüd otsutwad ruumid kitsaks. Waadatakse ringi ajakohaste ruumide järele, mida arwatakse leidwat naabermajas.

Eesti ja Naiste Karskusliidu ametlik teadaanne.

Ühenduses teiste loteriipiletitega on ka uurima hakatud Eesti ja Naiste Karskusliidu loteriipileteid, kus leitud pileti peal olewate nimede taga punkte. Punktiga piletid on olnud osa preemiatega osa ilma. Kas on siin tegemist trükitehnilise weaga wõi märkimisega, seda selgitawad wastawad ametiwõimud, kelle kätte asi lahendada antud.

Karskusliidu loterii lõpploosimine on juba 7. juunil s. a., piletid on peaaegu kõik müüdud, seepärast maksab Karskusliit takistamatult leitawad preemiad piletiostjatele wälja.

Preemiad on lisawõitudeks ja lõpploosimisel nad mingijugust tähtsust ei oma. Preemiate wäljamaksmine lõpeb 15. juunil s. a.

Eesti ja Naiste Karskusliit.

VÄLJA linna tolmust ja mürast

Suvi tuleb — autosõidu hooaeg algab! Tehke laupäeva-sõidud oma suvilasse, reisud kuurortidesse ja huvimatkad ümbrusesse oma sõidukis — ilusas, mugavas, kergesti-juhitavas sõidukis, mis teeb reisu enese sama lõbusaks kui saabumise sihtkohta.

Ja kui teie puhkeaeg algab — tehke säärane huvireis, millist teie pole kunagi elus teinud!

Selle võite teostada tõlesti ohuta. Ford on usaldatav sõiduk ja Ford hooldeteenistuse võrk kõigis maanurkades asuvate hooldusjaamadega tagab selle, et sõiduk on igalpool niikui kodus.

LINCOLN Ford Fordson

LENNUKEID

TAGATIS

Ford-saadused tagatakse piiramatuks ajaks. Vigastunud osad asendatakse uutega wõi parandatakse maksuta.

MAKSMINE

Meie maksmisesüsteem pakub Teile kasulikke maksutingimusi.

SUVILASSE

SUPLUSRANDA

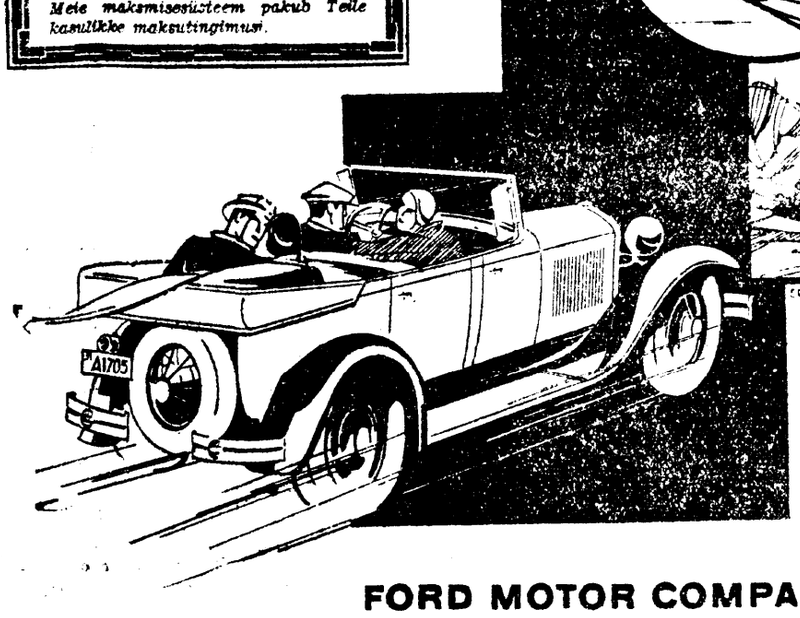

HUVIREISULE

FORD MOTOR COMPANY OF FINLAND OY.

HELSINGI, SOOME.

Waras tabati wõrkpalli mängul.

Aseri postkontoriwaras selgunud.

28. skp. murti Aseris asuwasse postkontori kaneielei ruumi, kust ära wiidi tähtsaadetisi 89 kr. wäärtuses. Kohale sõitnud Rakwere krim. ameinikkudel läks korda kindlaks teha, et lühikese aja jooksul Aseris toimepandud murdwarguied, nende seas ka Aseri postkontoriwargus on samas elusena Heinrich Hintsiowi töö. Hintsiow arreteeriti ja toimetati Rakwerre, kus peale süü ülestunnistamist 27. skp. wangimaija paigutati.

Aseri wabriku juures asuwad töölste elumajad, poed ja postkontor. Ööiel wastu 1. skp. läidi rundmata iiku pooli postkontoris, kust ära wiidi marke 7 kr. wäärtuses. Maksun keiswaigas murti samas asuwasse Nikolai Wassiljewi kauplusse, kust warastati mitmesuguist kaupa ja kassajat metallraha, kogusummas 55 kr. wäärtuses. Peale selle olid mõned wähemad warguied. Wiimane postkontori murdwargus aga wiis jäljed Hintsiowi poole, kes paarajasti kaaslasega wõrkpalli mängimas olt. Hintsiow arreteeriti ja paandi tema juures toime läbiotsimine, kusjuures päewawalgele tulid Wassiljewi juureit warastatud asjad, nagu kammid, peiukraam ja muud. Hintsiow tunnistas enese süüdi lühida aja jooksul toimepandud reas murdwarguses. Läbiotsimisel leiti Hintsiowi juureit rewolwer, mille sidamiseks tal luba puudus, kuid millega igaks juhuks warustatud oli. Ka rewolwer on warastatud. Murdwarguied oli toime pannud üksinda ja Harku kolooniis omandatud kogemusie põhj 19 a. wana ja alles hiljuti wabanes Harkust, kus istus murdwarguse eest. Aseris elas ta ema juures ja tegi puutööd.

Tänuwaldus.

J. Ellen Wäike-Maarjas tänab kõiki, kes tema 80. sünnipäewal teda õnnesoowide ning kingitustega meeles pidasid.

Kirjawastused.

Kiny „Täht“ omanik, W—s. Kinode streigi puhul Wiljandis oleme kirjutanud selleit, mis kõneldud linnawolikogu awalikul koosolekul ja mis selgunud kirjawahetusest. Sellepärast ei ole kiendust wõimalik awaldada.

Londoni börsiteated.

26. mail s. a. (Trj.)

£ = Pariisis 124,31½. New-Yorgis 4,86 15/32. Brüsselis 34,94½. Genfis 25,15. Amsterdamis 12,09¾. Milaanos 92,93½. Berliinis 20,47½. Stokholmis 18,14½. Kopenhaagenis 18,16¾. Oslos 18,16½. Wiinis 34,60¾. Praagas 164¼. Helsingis 193¼. Madriidis 50,16. Lissabonis 108,25. Ateenas 375. Bukarestis 817. Rio de Janeiros 3 3/8. Buenos Ajreisis 34 3/16. Montevideos 29. Bombays 1 s. 5 27/32 p. Shanghais 1 s. 2 p. Hongkongis 11 1/8 p. Yokohamas 2 s. 13/32 p. Höbe 12½.

Sädetelegraaf märgib:

Rekordlennuk hukkus. Chicagoist, 27. mail. (ühe Chicago ajalehe lennuk, kes tahtis 2000 km lendamiises 5000 ka kasuliku koormaga rekordi püstitada, kukkus alla. Lennuk läks purukс ja 4 teeõlijat said surma. Lennuk oli peaaegu ilma tahata. Temal oli kats mootorit, üks ajas esimest, teine tagumist propellerit.

„Zeppi rekordi püüdmas. Washingtonist. Ei ära wõita „Graf Zeppelini“ ümbermaailma rekordi, kawatsewad 2 ameerika lenduritt alata lähemal ajal New-Yorgist lendu monoplaanil ümber maailma. Nemad loodawad lendu teostada 10 päewaga.

Orleani neitsi mälestuseks. Pariisist (Trj.) Rouenis algasid suured pidustused Jeanne d'Arci 500 a. surmapäewa puhul.

Uus merehiiglane. Londonist (Trj.). Uus Inglise hiiglaeurist „Empress of Britain“ alustas oma esimest teekonda Southamptonist Montreali.

Kodusõda Hondurases. New-Yorgist (Trj.). Wõitus mässajatega Hondurases kestab edasi. Neil päewil on Hondurase walitsuse wägi Tela lähedal mässajaid suuremas lohingus lõõmd. Mässajate juhiks on kindral Errera.

Tõmandihinna kindlustamine. Kapstadtist (Trj.). Lõuna-Aafrika walitsus joudis kokkuleppele tähtsamate tõmandikaubanduse omanikkudega. Kokkuleppe kohaiseli piiratakse wõlgi tõmandide müügile laidmist, ei hinna langemist ära hoida.

Musoliini kukkus hobuselt. Roomast. Musoliiniga oli hommikuratsutamisel õnnetus. Ühel hirmsal langes hobune põlwili ja paiskas ratsanikku jalgu. Musoliini sai nagu kergeid kõimustusi, kuid see ei takistanud „il duce“ audientsi Palazzo Venezias.

Berliin pankrotis. Berliinist. (Trj.) Berliini linna eelarwe on koostatud puudujäägiga. See näeb ette tõstetulekud 1.298 miljardit Smk. ja wõlgnemised 1.390 miljardit. Peale eelarwepuudujäägi ei ole ette näha ka lunnaid eelmise aasta umbes 100 miljoni Smk. suurue puudujäägi katmiseks.

Ameeriklase rekordlend. Pariisist. (Trj.) Ameerika lendur kapten Hawks reostas lennu Malmön, Lõuna-Rootsis, Pariisi. Lend kestis 3¼ tundi, kõikmine lennukiirus oli 350 km tunnis.

Kuninga onul poliiip! Londonist. (Trj.) Inglise kuninga onul, Connaughti hertsogil, lõigati ninast wälja suur poliiip. Kuninga onu on 81 aastane wana, kuid täie teriwie juures. Lähemate päewadel kawatseb ta oma lossis kõrwaldada suure aiapeo.

Petroleum odawamaks. Londonist. (Trj.). Inglise petroleumimiiliga ameerikaned teatawad, et nad on otsustanud alandada petroleumi suurja wähemüügi hindu 1 penii wõrra gallonilt.

Katapult suurlennukile. Londonist. (Trj.) Inglise lennuwägi demonstreeris katapulti, millega lendu paigati suur pommilennuk. Katapult andis 1000 hobujõulisele mootorile õhkõõnu ilma pilauk juure 4000 hobujõudu. Kui katapult nõuab mürinaga tegewuse ajus, oli lennuk järgmisel ülimwõigul kõrgel õhus. Katapult töötab suurõhuga.

Tüdrukute mingi-mäss Balkanil.

Ei saawat muidu mehele.

Belgradist, 24. mail. Ühes Serbia kõrgemas naiste õppeasutuses oli koomiline mahejuhtumine, kui kooli direktor koolas puudri ja mingi tarwitamise. Waliti 12-liikmeline nõukogu „mäsu“ organiseerimiseks. Saadeti delegatsioon haridusministri juure, kuid seda ei wõetud wastu. Tüdrukuiseid awaldasid ajalehtedes suure manifesti. Selles seletatakse, et nad tahawad streiki jatkata, kuni „kõikaegised karistusmiisid“ kaotatakse. Peategi öeldakse, et mis on neil kasu lodina ja greeka keelest, kui neil ei ole ilu ja nad mehele ei saa.

Riigikohtu

tsiwil-osakonna awalikul kohtuistungil 4. juunil arutawad arutusele Karl Konrsoni, Madis Turise, surnud Erich-Andreas Glabe testamendi, Jaan Habichti, põllutööministeeriumi, Marie Hämalaine, Johan Orawi, Has Moormanni, Sophie Steinbocki, Georg Sõrra, Jaan Palu, Armilede aPrmi, Eduard Kondri, Adele Sarnissa, surnud Jaan Rajeva pärijate, Mart Andersoni, meakorralduse ja Merjade peawalitsuse, Leena Waarti, Olga Käiti, Tartu ülikooli, Friedrich Schilde, Hans Wirti pärandustombu, Elmar Hommiku, Liis Musta, Anna-Adele Kimaski, Karl Mürki, põllutööministeeriumi, Aleksandri walla kogukonna, August Liiwari, Elsbeth Baggehuwudti-Baggo ja Jüri Willordi nõudeasjad.

Kadumaläinud wekseli asemele wõltsis uue.

Pühadeeelisel reedel oli Tartu-Wõru rahukohus arutusel huwiraw wekslipõltsimise protsess, milles Kaiepõllt pärit olew noormees, ehitustööline Wasili Schirnow, 8 a. wangiroodu mõisteri.

Läinud aasta septembrikuul ilmunud Wasili Schirnow Muiwee alewis eluiseiwa jugulaie Murawjewi juure ja laenanud wiimaisiit raha wekseli wastu, mis kandis Elmar ja August Jõgi allkirju. Murawjew andis selle wekseli Muiwee panka. Mõne aja pärast pank hakkas wekseli järele nõudma ja Elmar Jõgi tajus nõutawa 40 kr., seit ta oli säärase wekseli Wasili Schirnowile jaigratta oialiseks ostuhinnaks annud ning isa oli sellele wekselile wastutajana allkirja annud. Wekseli pangast kätteiaanud, selgus aga, et Jõgide allkirjad olid wõltsitud. Sama kinnitas hiljem ka käekirjade eriteadlane ja kohtukehert F. Wirilich. W. Schirnow ennast süüdi ei tunnistanud ja läi kindlaks seletuse juure, et wekseli allkirjad on ehtsad.

Olgu tähendatud, et wekseli Jõgide õigete allkirjadega ei ole kusagilt päewawalgele ilmunud, mistõttu awaldatakse arwamist, et Schirnowil on õige wekseli kaduma läinud ja et oma raha mitte kaotada, wõltsis ta uue wekseli.

Eesti poiste hulljulge ookeanisõit.

Kõu ja Ahto Walteri wägitegu New-Yorgi lehtede walgustusel.

Nagu meie laastööline New-Yorgist eilses lehes pikemalt kirjeldas, on noored Eesti merimehed Kõu ja Ahto Walter oma kangelasliku purjerettega üle Atlandi saanud ameeriklaste tähelepanu keskkohaks. Toimetusele on nüüd saabunud New-Yorgi lehti, milles pikalt kirjeldatakse noormeeste jõudmist New-Yorgi sadamasse ja nende seiklusrikast teekonda. Lehed awaldawad päewakangelastest ja nende wäikesest purjekast sadamas tehtud päewapilte ja ülistawad nende julget sõitu.

Wennad Walterid ja nende purjek.

Juuresolew pilt on wõetud ameerika lehest „The New York Herald Tribune“. Pildi juures on pikem kirjutis, mis kirjeldab wennad Walterite sõitu ja hädaohtusid, millega neil tuli wõidelda ulgumerel. Näiteks, kuidas Biskaja lahes on tormilained Kõu Walteri ühe ööga kolm korda üle parda merde uhtunud.

Sama suurt huwi Walterite wägitew wastu näitawad teised Ameerika lehed. Kahtlemata on meremehed Eesti tutwustamisel Ameerikas ära teeninud tõsist tänu.

Pildil Kõu (ülewal) ja Ahto Walter, pildistatud New-Yorki jõudmisel ja nende purjekas „Ahto“, mis on ainult 29 jalga pikk, kuid pikale meresõidule hiilgawalt wastu pidanud.

Juuresolewal kaardil on peajoontes märgitud Walterite „Ahto“ teekonna suund: Tallinnast pikki Euroopa põhjaranda, läbi Lamanche'i, risti üle Biskaja lahe, Portugaalia rannalt Kanaaria saartele, seal asuwast Las Palmase sadamast üle Atlandi ookeani Miamisse, Floriidas. Floriidast tegid Walterid retke Kesk-Ameerikasse, muuseas Hondurasi. Loobunud kawatusest purjetada läbi Panama kanali Waikse ookeanile, siirdusid noored wikingid tagasi Am. Ühisriikide randa ja külastanud rida saari ning sadamaid, jõudsid New-Yorki.

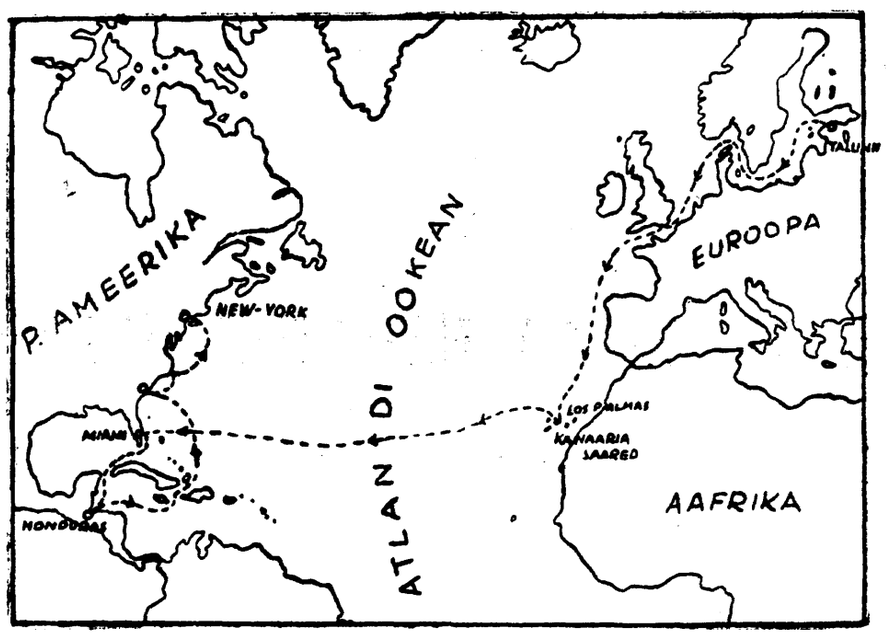

Julge ooleanisõidu suund.

Kattewara protsent langes uuesti.

Eesti Panga nädala-aruanne 15. maist näitab järgmist seisukorda (klambrites toodud arwud käiwad eelmise nädala kohta) kattewara 23.664.939,05 kr. (23.783.879,30), sisewekslid 10.556.229,45 kr. (10.523.289,49), laenud walitsusele ja teistele 14.829.486,20 krooni (15.106.151,13), pangatähti liikw. 32.459.194 kr. (33.730.963.—), jookswad arwed 18.216.167,86 kr. (16.447.047,68).

Kattewara wahekord jookswate kohustustega oli 46,70 protsent (47,40 protsent. wastu eelmisel nädalal.

Nagu näha, on kattewara protsent möödunud nädala jooksul uuesti langenud. Langus on tingitud ühelt poolt kattewara hulga wähesest muudatusest wähenemise sihis, teiselt poolt aga jookswate kohustuste kaswuga. Mitte wäga suurte absoluutarwude juures wõiwad aga ka iseenesest wäikesedki teisendused mõjutada suhtarwu wõrdlemisi tunduwalt, nagu seda käesolewal korral weel kord näha wõime.

Tsitsikow-Scheeli protsess hakkab jõudma lõpule.

Reedel, 22. mail oli Tallinna-Haapsalu rahukogus arutusel T. Tsitsikowi 1.200.000-kroonil. nõudmine Klaus Scheeli ja pangamaja Scheeli wastu. Wiimati kui asi arutusel oli, otsustas rahukogu tsitsiilasja juure lisada ka Scheeli kriminaalasja 1924. a. ja ühtlasi andis kohus kostjatele, Scheelile ja Scheeli pangale kahenädal. tähtaja tõenduste esitamiseks nende sisseannete õigurse kohta, mille wastu waidleb Tsitsikow... Antud tähtaja jooksul ei esitanud kostjad mingisuguseid tõendawaid dokumente, kuid enne kohtu istungit 22. mail olid kostjad siiski esitanud terwe käputäie wäljawõtteid pangaraamatutest Tsitsikowi arwe üle.

Asja arutamisel 22. mail tähendasid Tsitsikowi wolinikud adw. S. Lewin ja P. Hirsch, et kostjate poolt esitatud wäljawõtted on needsamad, mis nõudja poolt juba esitatud protsessi alguses peale ja nende wäljawõtete sisselannete wastu waidlebki nõudja. Nõudja wolinikud awaldasid erapalwe, et kohus määraks asja ettekandja kohtuliikme, kes kontrolliks kas nõudja poolt esitatud arwestus on õige ja kooskõlas kohtuaktis olewate dokumentidega, kirjadega ja wäljawõtetega.

Nõudja wolinikude erapalwele waidles wastu kostjate wolinik wann. adw. Bock, tuues ette omi wanu wäiteid, et kaupmeeste arwewahekordi wõib selgitada raamatute ja nende wäljawõtete abil.

Rahukogu otsustas rahuldada nõudja wolinikkude erapalwe ja määras aruandja kohtuliikme kontrollima nõudja poolt esitatud arwestust ja selle põhjal wäljatoodud saldot kõigi aktis olewate andmetega.

Nii wõib järgmisel kohtuistungil oodata jub lõpuotsust rahukogus, kui esimese astme kohtus.

Kanaaegse teenija eksitee.

Pühade eel warastati Mäksa wallas Miina asunduses Miina Otsalt kapist 270 kr. raha ära. Perenaine oli läinud naabritallu paariks tunniks, kuna tüdruk jäi kodu loomi talitama. Koju tagasi tulles, märkas perenaine, et keegi on kapi kallal käinud. Tartust kutsuti kriminalist wälja, kel korda läks kindlaks teha, et warguse oli toime pannud tüdruk E. R. ise. Ta tunnistas üles, et awanud kapi walewõtmega. Warastatud summa andis ta wabatahtlikult wälja. E. R. on selles talus teeninud 8 aastat.

„Weronika“ seep on kõige parem!!

Mis kirikus kõik sündida ei wõi!

Maarja-Magdaleenas kakeldakse kiriku altari ees.

Kes lõpetab kiriku teotamise?

Maarja-Magdaleenast kirjutatakse järgmist:

Esimesel pühal pidi olema leerilaste õnnistamine Maarja-Magdaleena koguduses. Prokuratuuri korraldusel ja koguduse juhatuse palwel oli aga politsei poolt kiriku uks juba warem kinni pitseeritud, et takistada õpetaja Tennmanil kirikusse pääsemist. Leerilastele seletatud koguduse juhatuse poolt, et nemad maksku leerimaksud juhatusele, siis kutsutakse uus õpetaja. Seda aga ei sündinud ning õpetaja Tennman pidas leeri.

Esimese püha hommikul kogus kiriku juurde palju rahwast. Hakati koguma allkirju selleks, et õpetaja Tennmanil wõimaldataks sissepääsu kirikusse. ühtlasi mindi omawoliliselt käärkambrisse ning murti seestpoolt peaukse pitser lahti. Löödi siis kella ning leeripoisid wiiid ka kaski kirikusse.

Õnnistamistalitus toimus rahulikult. Talituse lõpul õpetaja Tennman kutsus üles kogudust jääma koosolekule, kus pidi tulema arutusele konsistooriumist lahkulöömise asi. Üleskutse peale jäi kokku palju rahwast, ehkki koosolekuks luba puudus.

Politsei tahtis rahwale teatada koosoleku loa puudumisest kõstrikantslist. Seda aga ei tahtnud lubada üks naine ja hakkas mundrimeest kantslist alla tirima. Politseile tuli appi keegi mees, kes kuulub Tennmani wastaste leeri. Tekkis rüselemine kantsli ümber.

Mees wõeti õpetaja pooldajate poolt kinni ja löödi altari ette maha. Ta katsus põgeneda pingi alla, sinna jagati temale weel jalahoope järele. Samal ajal tekkis rüselemine ka käärkambris, kus weidi sai kannatada erariides koosolekule tulnud õpetaja Tennmann. Rüselemise kestel politsei kuulutas koosoleku lõpetatuks. Mindigi siis laiali. Järgmisel päewal politsei oli ametis süüdlaste otsimisega ning tehti terwe rida protokolle. („Kaja“.)

*

Leerilaste õnnistamine pidi sündima esimesel suwistepühal, kell 10 homm.; rahwast oli koos ligi 1000 inimest, kõik oli walmis, kuid jumalakotta polnud wõimalik pääseda, et õnnistamist toimetada. Politsei seisis kirikuuste juures ja walwas, et keegi ei murraks pitsateid ja lukke lahti, mille wõtmed olid nõukogu käes.

Kirikuuste juures hakkas rahwas trügima ja surus politsei ukse eest kõrwale; peagi olid pitsatid maha wõetud ja ka lukud lahti murtud;

rahwas tormas kiriku „hurraaga“.

Leeripoiste poolt olid juba igaks juhuks warem kased kohale toodud; nendega ilustati mõne minuti jooksul kirik ära ja õnnistamine wõis alata.

Muuseas oli politsei poolt õpetaja Tennmanilt waremalt allkiri wõetud, et ta mitte kiriku ei läheks. Nüüd, peale lukkude lahtimurdmist, korjati koguduse liikmete seas hulk allkirju, millega paluti õpetaja Tennmanit kirikus leerilapsi õnnistama. Tennman ilmuski ja õnnistas leerilapsed. Õnnistamine algas kella 10 asemel kell 1 l. ja kestis peaaegu kella 3-ni. Oma jutluses oli õpetaja materdanud koguduse nõukogu ja seletanud, et see ei wasta oma ülesandele ja tuleks uus walida. Peale leerilaste õnnistamist asutigi kiriku koosoleku pidamisele. Kõigepealt taheti walida isik, kelle hoolde kirik jätta, sest ukfed olid lahti murtud, pärast seda pidi walimisele tulema ka uus nõukogu. Kirikus wiibiwad kirikunõukogu liikmed püüdsid selgeks teha, et see koosolek pole otsusewõimeline, sest pole seaduslikus korras kokku kutsutud, kuid neid trambiti ja wilistati maha Wiimaks toodi kirikusse politsei, kes tõusis kantsli äärele ja teatas, et koosoleku pidamine pole lubatud. Politseile wilistati ja karjuti wahele, öeldi, et temaga ülesanded on kõrtsides ja laatadel korda pidada, aga mitte kirikus. Keegi agar naine jooksnud politseile juurde ja kiskunud seda kantsliäärelt maha. Politseile läinud appi jäle keegi mees, nõukogu pooldaja, et naist eemale hoida. Sinna jooksis kokku hulk rahwast, algas üldine rüselemine ja peksmine, kus peksa sai naiste poolt ka politsei. Eriti korraliku kerätäie oli saanud see mees, kes läks politseile appi. Kiskumine olnud nii kõwa, et riided puruks rebitud ja nööpe eest ära tõmmatud. Hiljem wedelenud kiriku põrandal riidetükke ja nööpe. Üldise wilistamise, plaksutamise ja trampimise all wiidud politsei õpetaja poolt wälja.

Õpetaja Tennman, nähes ,et ari läheb hulluks, lahkus kirikust käärkambrisse, seal olid aga ees tema wastased, kes tungisid talle kallale. Õpetaja pääsenud suure waewaga nende käest lahti.

Paaritunnilise mürgli järele suutis politsei nõukogu pooldajate meeste abiga korra jalule seada ja koosoleku lõpetada. Järgmine päew, suwiste tenne püha, möödus Maarja-Magdaleenas protokollide koostamisega. („W. Maa“.)

*

Maarja-Magdaleena koguduse ja õpetaja wahelised tülid ning kohtuprotsessid, mis kestnud juba aastaid, on awaliikuses ölakchitusi ja arusaamatusi esile kutsunud. Seda enam, et M.-Magdaleena koguduse hingekarjane ei kuulu mitte harilikkude kirikuõpetajate liiki, waid on weel ülikooli professoriks ja omandas alles hiljuti kõrgema teaduslikku kraadi, kaitstes doktori wäitekirja. Sellepärast oleks tohtimud loota, et siin waewalt antakse maad mitmesugustele intriigidele ja nurgatagustele kanna-tahapanemistele, mida meie kogudustes siin-seal sagedasti sünnib.

Kuid nüüd on just Maarja-Magdaleenas mindud üle igasuguste piiride!

Meie ei taha sünkohal arutama hakata neid põhjusi, mis M.-M. õpetaja ja koguduse wnhekorra terawaks ajanud. Kindlasti ei saa siin süüd weeretada ainult ühele poolele. Kuid need üksikasjad awaliikkust e i h u w i t a. Küll aga h u w i t a b awaliikkust, et M.-Magdaleena jandile kord l õ p p t e h t a k s. Kiriku keskwõim — konsistoorium — peab siin oma mõju maksma panema. Seda just meie k i r i k u pärast. See peaks selge olema pikema arutuseta.

Loteriipileti punktid reklaamiks. Tormijooks Karskusliidu piletite järele.

Wiimaste päewade loteriipiletite punktide sõda on mõned piletitemüüjad ära kasutanud reklaamiks ja piletitele punkte peale teinud, sellepärast, et rahwas otsib punktidega pileteid.

Uuendage aegsasti „Maamehe“ tellimist 1. juuniks.

Kewadkiri maalt.

Hoia Ronk.

Wasikad.

Arwatakse, kui öeldakse wasikas, et siis on kõik ära öeldud. Et kui oma hindamist mõne teise kohta selle sõnaga awaldad, et siis on selle koduloomа poja kogusumma seal sees, kõik wõimalused, mis temas peituwad, nagu peo peal, ning sa wõid rahulikult selja pöörata.

Seejuures seisab aga inimesel silmade ees ainult see teataw ühetooniline lepliikkus, mis wasikal omane kõiksugu maailmas ettetulewate nähete hindamise suhtes. Wasika meel ei tee neid nähteid keerulisteks, wasikas ei juurdle, ei taha mõttetark olla, ta waatab ainult punnis silmadega ja laiali kõrwadega ja ütleb mõnikord mõõk ja teinekord mõõ.

Kuid siiski on ta palju komplitseeritum, kui seda lubaks arwata linlase pealiskaudne waatamine. Seletagu ometi keegi tema mõtteläike, kui teda esimest korda koplisse lastakse.

Nojaa, öieti ei ole ta ju maailmast, maast ega taewast midagi näinud, kui esimest korda awatakse aidu wäraw ja kui neid nii tükki kuus korraga wälja aetakse. Arusaadaw ju on, et laiem awarus kogu lauda näol annab miskisuguse piirita ruumi tunde, kuhu nagu wõiks sisse kukkuda. Ja siis peab jalad wastu ajama ning lollakalt wahtima. Aga teised tõukawad peale, midagi wedrutab jalgade sees, neid peab sirutama, ei saa midagi parata, ja nii ongi paar metsikut hüpet sündinud nagu iseenesest. Ja katki ei olnud midagi. Mööda mõlemalt poolt käis pöörane liikumine, kõiksugu aidud, wäravad, lehmad wajusid mööda, ja see oli nii imelik, et jälle peab jalad wastu toetama ja jõllitama. Aga see hüppamine oli nii hea kontidele, kõiksugu seni tundmata medrud tehas on endid andnud tunda ja begerusse aktanud ning seda peab weelgi proowima. Ning nüüd läheb ta lahti, et see teda wõtku, nüüd lõhkeb temas üks määratu hoog ja inimene ees, see on nagu udu, mille sisse wõib sõõsta, et teine sekund hiljem kahe lehma wahele toibuma ja üllatatult wahtima jääda. Need jätawad mäletsemise ja nuusutawad teda, kolmas lehm peab enese jalule ajama, sest temale kõmatas üks teine sarnane põmm wasika näol selga. Aga enne kui ta püsti saab, on see wasikas uue hoo sisse saanud ja laseb juba, saba püsti, küür seljas, müdinal lehmade reast mööda ja jääb seina ette seisma. Seal ütleb tal kogemus omast aidust, et siit läbi ei saa. Kuid wõtab aega, enne kui ta selle kohta täielikule selgusele on jõudnud, ringi keerab ja tuldud teed tagasi kihutab, põmmdi! teiste wasikate mütsaku sekka, kus tekib ühine mõtlemine, et mis see kõik oli ja mis nüüd edasi.

Üks on tõepoolest juba ukses wäljas. Noh, ta on ka kõige wanem, nowembrikuust, teised kõik jõulukuu lapsed. Ta kihutas esimese hooga sinna, kus tee lahti oli, kuhugi, kus nii walge oli, et mitet midagi aru ei saanud, et tulgu mis tuleb, tema muudkui lendab, tema on aeroplaan. Lendab, et seisma jääda ja jalad wastu toetada: tprruuu! Muidu oleks kuskile äärelusse sattunud ja ei olekski enam ringi saanud waadata. Aga mis sa siingi waatad, siingi näed! Walge, walge, tumedad ristloodis kriipsud, püstloodis heledamad kriipsud, wiimased liiguwad tema poole ja plaksutawad ja teewad häält. Enne kui seisukohta wõtta, tuleb proowida, kas otse taewa saab lennata. Kõige nelja jalaga korraga hüpata. Seda ta teeb ja maandub nendesamade nelja jala peale nagu keppide peale. Natuke mõtlemist, kas wõi kiwist läbi, siis nende püstloodis liikuwate olewuste eest ära ristloodis olewate juure. Need wiimased on seinad ja müürid ja aiad, kus jälle peab aju tegewusse panema.

Nende kuue wasika seas on wäga erinewaid iseloome. Üks jookseb ja mõõgib kogu aja, miskisugune ärajeletatud waimustus silmades, mis üsna segasteks on läinud. Teine jookseb tummalt, aga kiindumult, ei anna oma emotsioonidest mitte midagi rohkem wälja kui omaette jooksu. Kimnine iseloom. Wõi ei mõistagi seda. Nagu kolmas, kes alatasa mõõgib, et uih, küll on kena, küll on tore, küll on jumalik, küll on taewalik.

Aga see kinnine iseloom on tõepoolest üsna eriline karakter. Ta ei taha äratallatud teid. tal ei ole karjainstinkti. Kui saab ühes teistega lõppude lõpuks aiawärawast wälja, siis ei kuula ta karjarawija kutsuwat häält, ei jookse mitte kohmakas ja kühmakas galopis temale järele alla kopli poole, waid käänab nurmedele, ilma kõhklemata. Huwitaw oleks näha, kuhu ta õige jooksefs ja kus ta õige peatuma jääks, kui mitte karjamees ka kõwa jooksja ei oleks ja teda igalt poolt tagasi ei lööks, kuhu ta tahab.

Linnas aga ei teatagi, et wasikas rohtu ei sõõ. Ristikheina mitte, rukkiorast mitte, üldse ka kõige mahlakamat mitte, kui ta esimesed päewad koplis on. Ta tambib ringi kõige parema toidul, tarwitab kõige delikaatsemaid palasid peal patseerimiseks, nälgib, aga ei sõõ. Läheb kõhnaks, aga mitte ei wõta. Nagu meie rahwas, kes tindikala ei taha, räime põlgab, kooritud piima ei salli. Kuni nälg õpetab. Mõnikümmend aastat tagasi ei sõõnud meie randlane turssa. Rikas maa, see Eestimaa. Ei ole kellelgi waja süüa, mida ta ei taha.

Marmatika.

Wõttis tükk aega, enne kui aru saime, mis see marmatika õieti on.

Wiis aastat nimelt on jõnglane käinud meie kuueklassilises algkoolis. Ja küsimusele, kas ka edasi jõuab ja kuidas ka läheb, wastab ta: „Lätt kuis lätt, aga too marmatika om iks wäegäde rasse.“

Me mõtlesime, et grammatika. Tuli aga wälja, et aritmeetika.

On ikkagi siidantsulataw, missugune õige instinktiga meie rahwas wõitleb taewasse tormata tahtwate sotsiaalsete paranduste wastu. Wanast kolm talwet koolis hea kooliõpetaja juures andsid kas wõi wenekeelse aabitsagi, aga aritmeetikast ikkagi oma neli arwutamisliiki, nüüd õpi aga wiis aastat ja jõuad wälja — marmatikani.

Kroonu arwe.

Kroonu on kõwa, kroonu wastu ei saa. Pakka temaga protsessima — kust sa need rahad wõtad! Temal need juriskonsuldid ja need tühjaksammutamata kassad kohtuskäimiseks, käib kõik instantsid läbi ja ajab sulle wiimaks kohtukuludki selga — muudkui wannu parem kohe alla, kui temaga tegu tuleb.

Ja tuleb tegu. Kui muidu ei saa, tükib ta sulle tuule ja tormiga kaela.

Ongi nagu oleks maru üle maa käinud, kui kroonu telefoniliine sisse seab. Neid aetakse nõnda, et olgu ees kas wõi mistahes, liin peab käima seda kõige kõweramat joont, et näeks wälja, nagu oleks ta sirge. Kui on ilusad puud ees, haruldased wälismaa eksemplarid wõi ka kodumaa kaunid tammed wõi nõnda, siis tuleb oksi saagida ja traate läbi tõmmata, et kohe ka näha oleks, et kange tahte ees üksi tõke ei pea. Aetakse ka läbi nurmede, kui wili peal on. Niisama parandatakse liini, sõidetakse sahinal sisse. Aga ega siis keegi tasu ei maksa, siin kandku igamees kodanikusüdant rinnas ja küsigu ainult tasa, miks mitte liine ei aeta nagu wanasti teed mööda.

Juhtus meil aga nõnda, et oli roowikute hunnik püsti. Seisis ilusasti, oli oma kohal, saeweski kõrwal. Kroonul tuli aga mõttesse, sealt telefoniliini läbi ajada, roobikutehunniku kõrwalt.

Nüüd aga tuli see kõwa maru, millest lehtedeski kõneldud, ja ajas roobikuhunniku ümber ja otse telefoniliini peale. Traat läks katki. Meie mehed jalamaid juure, traat tõmmati jälle üles, telefon töötas edasi ja teatas keskjaama, et oli katki ja nüüd on korras. Keskjaamast sõideti wälja, nähti, et töö on eeskujulikult tehtud.

Aga selle kohta tehti protokoll. Meil on ju paberit ja tinti ja ametnikke, kes peawad protokollidele käiku andma.

Ja protokoll ütles, et torm ajas roobikuhunniku ümber telefoniliini traadi peale ja et traat on eeskujulikult jälle postide külge pandud, ja et roobikute omanik peab kroonule kahjutasu maksma 318 senti, ja et teda peab wastutusele wõetama, et ta tõkkeid ei ole ette pannud wõimaliku ümberkukkumise wastu.

Mille eest kahjutasu, seda ei öeldud. Et postiametnik wälja sõitis parandatud juhet waatama? Wõib olla. Waheit puudujäänud kõnede sissetuleku eest? Protokollis, mida ise lugesin, seda ei seisnud. Ning mõtled ja mõtled, mis konks seal õige wõiks olla, sest harilikult on ju nõnda, et kui asja õige mitmest küljest waatad, siis selgub ikka, et saaks kuskilt kinni haarata, nõnda et muidu üsna selget asja saab keerulisekс teha.

Siin on telefoniliin aetud enne seal olewa roobikutehunniku ali läbi, maru ajas roobikud ümber, traat läks katki; mina iiklikult, kellele seda niisama wähe wõis kohustusefs teha kui roobikute omanikule, kiskusin roobikuid ja sikutasin traati, kuspuures kärsitu keskjaam mulle ühtelugu elektrilööke jagas, tunni aja jooksul oli liin korras ning niiid äkki protokoll ja nõue, et kohus karistagu ka weel.

Wõib olla, et kogu asi tuli sellest, et näpud üldse külge piisime. See näib ju kohe nii wälja, nagu enese süüditunnistamine, kui hakkad õnnetust parandama. Aga meil on niisugune tunne, et telefon on üldsuse jaoks ja me seadsime ta ilma küsimata ja korraldusetа ritta, kui ta rikks oli. Kroonul wõi wähemalt sel ametnikul, kes kohtu otte tiris, on tunne, et peab müüdsel koondamiste ajal kroonut nii teenima, et aina aurab käes, ja näitama, kuidas ta tema eest sõdib, isegi force majeure'i wastu. Ja kui palju saab tegureid liikuma panna selle tüki traadi pärast! Konstaableid, kohtunikke, kohtu sekretäre, tunnistajaid, kuipalju saab paberit kirjutada! Ei tea, kes minule ka maksaks minu kaotatud töötundide eest, waluraha elektrilööfide eest ja erutuse eest, et ega ometi polt ise ei parandu, ei jõua ega jõua pärale, muudkui panne ise käed külge! Ja selle eest protokoll! Püüi! Protokoll loetud 25. mail 1931.

Tartu teated.

Tartu näituse tööstuse eriosa

Eesti Põllumeeste Selts on astunud läbirääkimistesse laubandusliikude ja tööstusliikude organisatsioonidega tööstusliku ja laubandusliku osa korraldamiseks eeloleval Tartu näitusel. Tartu Kaupmeeste ühisus on küsimust kaalunud ja jõudnud otsusele, et tänavu tuleb oriliselt rõhutada põllutööriistade osakonda. Näitusel peaks näitama kodumaa põllutööriistad, kas nad suudavad välismaaga võistluswõimelised olla. Samuti peaks selguma, missugused põllutööriistad on meie oludele wastuwõetavamad.

Näitusel esinemise soowiawaldusega on esinenud mitmed põllutööriistade tehased kodumaalt ja paljud wälisfirmad.

Wabaõhuetendus Tartu näituse ajal.

Eesti Põllumeeste Selts on astunud läbirääkimistesse „Wanemuise" teatriga näituse lõbustuste osa korraldamiseks. Nimelt tahetakse näituseplatsil korraldada wabaõhuetendust.

Ettekandmisele tuleks mõni kodumaa autori töö või klassiline teos.

Näituseplatsil korraldatakse ka mitmesuguseid teisi lõbustusi.

1700 harjaslooma wälja rännanud.

Möödunud nädala lõpuks suudeti Wenemaa jaoks kokku osta juba 1700 suguemist. Wahepeal on käimud wenelased Lätis ka sealsete ostutingimustega tutwunemas. On leitud, et läti seed on kehwemad ja sellepärast pöörataksse siinsete sigade ostmisele suuremat tähelepanu. Üldse on wõimalik kuni 7000 suguemist N.-Wenesse müüa.

Turule asfaltjalgteed.

Suwel enne aiawilja walminise ja müügi hooaega ajutakse turuplatsi ojalisele asfalteerimisele. Nimelt walmistatakse ostjate jaoks asfaldist 5 meetri laiused jalgteed. Neid tehakse kaks. Üks läheks piki turuplatsi kwisälla poolt äärest, teine kaubahoowi poolt küljest. Müürjad asetawad oma wankripärad äärde poole jalgtee äärde. Kesk turuplatsi jääb pealiikumistee koormatega. Jalgteede ehitamine asfaldist tuleb maksma 7500 kr.

Ankeet koorijuhtide kestel.

Koorijuhataja R. Rütsing on isiklikul algatusel korraldanud ankeedi Tartu koorijuhtide seas. Küsimuslehed puudutawad kooride siseelu, liikmete arvu, nende liikumist, elukutseid jne. Peale selle puudutatakse ka koori wahekorda Lauljate Liidu ja „Munsikalehega". R. Rütsing kawatseb saadud wastused ümber töötada ja tulemused esitada koorijuhtide koosolekule. Wõib olla, et sel teel isegi wähemate ja elujõuetute kooride koondamiseni jõutakse.

Kolm planeerimiskawa kinnitatud.

Teedeministeeriumi poolt on Tähtwere wahwapargi rajastamise kawa, Tamme ja Ropka linnaosa planeerimiskawa kinnitatud.

Emajõe tänawa äärne kalda osa paigaldamaks.

Linna kinnisvara ja korteri komisjonis oli kõne all Emajõe tänawa kohal asuwa kalda korraldamine. Arwaldati arwamist, et kalda Wabadussilla poolne osa tuleks jätta laewade ja paatide jaoks ja siia üle tuua see sõhapäewaste wäljasõitjate sadam, mis asub praegu Wabaduspuiesteel. Puulao platsid tuleks siit laotada ja wiia üle Kartuli ja Marja tänawa kohta.

Komisjoni ettepanek tuleb lähemail päewil linnawalitsuses seisukoha wõtmiseks.

Prof. E. Kuusi Helsingisse professoriks.

Selgunud teatasime, et Tartu ülikooli praktilise ökonoomia professor dr. E. Kuusi käesoleva semestri lõpul Tartu ülikoolist lahkub. Rüüd arwaldawad Helsingi lehed teate, et prof. E. Kuusi on Helsingi professoriks wälitud. Helsingi ülik. ta siigisel. Tartus kolm aastat ülikoolis õpetades on prof. E. Kuusi üldise lugupidamise wõitnud. Neil päewil ilmus tema sulest üle 1000-leheküljeline uus sotsiaalpoliitiline teos.

Taru üliõpilased Tartus.

Pühade laupäeval jõudsid Tartu 18 Turu üliõpilast eesotsas Turu üliõpilaskonna praeguse kuraatori hra Rytkosega ja endise kuraatori hra Kuusisto'ga. Tartus olid soomlased korp. „Ugala" külalised, sest teatawasti on nende kahe organisatsiooni wahel sõlmitud sõprusleping.

Pühade ajal tutwuneti Tartu ülikooli asutustega ja teiste waatamisweäärilisteks kohtadega. Wiimasel pühal korraldati A. Kooki autobustega wäljasõit Pühajärwele, mis ilusa ilma tõttu hästi õnnestus.

Külalised lahkuwad Tartust täna hommikuse Tallinna kiirrongiga.

„Pallase" näitust pikendatud.

Kuna lähematel päewadel on oodata Tartu weel hulk ekskursioone, siis on otsustatud „Pallase" õpilastööde näitust pikendada pühapäewani, et wõimaldada õppereislastel ka näituse külastamist.

Sügisel rohkesti wäliseekskursioone Tartus.

Eelolewal sügisel on oodata Tartu rohkesti wäliseekskursioone. Mitmed wälismaa organisatsioonid on arwaldanud soowi Eesti põllumajanduse tsentrumiga lähemalt tutwuneda. Selleks on wälja walitud Tartu näituse aeg — 4.—7. sept. Ka on sel ajal wili walmimas, nii et wäliskülalised saawad täie pildi meie põllumajandusest.

Praegu on teada mitmed wäliseekskursioonid naaberriikidest Soomest ja Lätist. Ka teistest riikidest on sõidusoowi teatatud.

Ekskursioonide läbiwiimiseks on Eesti Põllumeeste Selts astunud ühendusse Turistide ühingu ja keskkorralduse, Reisibüroogа, Wälis-Eesti ühinguga ja E. Ajakirjanikkude Liiduga.

Ärimehe omapärane wõistluswiis.

Üks Raekoja tänawa ärimees on hakanud kasutama omapärast ostjate juurmeelitamise wiisi. Nimelt on seadnud ta wõistlewa äri ukse ette naisterahwa wälja, kes isiklikult kutsub igat naaberkauplusse minejat oma peremehe äriste. Naaberäri omanik on pööranud ametiwõimude poole, et kõrwaldataksse tema ukse eest ostjate ärameelitaja. Kuid on leitud, et juridiliselt pole siin midagi teha, sest seaduses pole ette nähtud keeldu säärase ostjate kokkumeelitamise wiisi kohta. Kõlwatu wõistluse wastu wõitlemise seaduses on see küll keelatud, kuid see seadus seisab weel riigikogus ja ootab wastuwõtmist. Äriringkonnad ootawad selle seaduse wastuwõtmist pikisilmi.

Täna kontsert Toomel.

Wabadusristi Wendade malewkonna orkester mängib neljapäeva õhtul kella 6—8 Toomel. Kontsert on maksuta.

Kitsad ruumid.

Tartu 5. ja 6. rahukohtunika jaoskond asub praegu Tiigi tänaval wõrdlemisi kitsastes ruumides. Samuti on kantselei ruumid niiked. Praegusel ajal peaks wõimalik olema samadel tingimustel märkia paremaid ja kellimale lähedamaid ruume saada.

Üliõpilaskonna esitajad SELL konwerentsile Kaunasesse.

Tulewa nädala algul sõidawad meie üliõpilaskonna esitajad Kaunasesse, sõal peetawale lahekandale SELL konwerentsile. Konwerents algab 8. juunil. Eesti poolt sõidawad konwerentsile eesotsas üliõpilaskonna esimees Paalmanniga abiesimees J. Tõnisson ja üliõp. Peri, Tikenberg, Marmor ja Tallinna tehnikumi üliõpilaskonna esimees Leewald.

Konwerentsi delegatsioonid saabuwad Kaunasesse 3. juunil. Samal päewal on konwerentsi juhtide koosolek. Kell 18,15 on konwerentsi awamine, tervitused ja juhatuse ning komisjonide walimised. Pidulik õhtusöök on sama päewa õhtul Leedu ohtsiseride puhkekodus. 4. juunil on komisjonide istangud, linna waatamine. Kl. 17 on konwerentsi delegatsioonide wastuwõtt wabariigi presidendi poolt.

5. juunil sõidetakse auriku Klaipedasse. Teel lõunastatakse Smaileninkas. Õõbitakse Leedu merekuurort Nidases. 6. juunil on peatus Klaipedas ja sama päewa õhtul sõidetakse raudteel Kaunasesse tagasi, ning saadetakse Läti ekskursandid ära. 7. juunil külastatakse Dolnuyas Leedu põllumajandus akadeemiat. Samal päewal on konwerentsi plenaaristang ja õhtul kl. 23.20 delegatsioonide Kaunasest äraseit.

Seekordse SELL konwerentsi päewakorras on möödunud, Helsingi konwerentsil, Poola küsimuses tehtud otsuste õigusliikuse küsimus, SELL statuutide muutmisi, CJE kongressi Balti riikidesse kutsumise küsimus ja karskusküsimus. Nimelt kaotati omal ajal SELL karskustoimkond. Nüüd on SELL maade üliõpilaskondade karskusühenduses esitanud memorandumi, milles palutakse anda nende esituse peakoosolekule omaaegse SELL karskustoimkonna õigused. Konwerentsi ajaks antakse muuhulgas wälja Leedu üliõpilaslehe Balti riikide erimumber, milles arwaldatakse ka kirjutusi Eesti üliõpilaskonnast ja ülikoolist. Selleks on wastawat materjali palutud.

17 haritud põllumeest astusid ellu.

Neil päewil laskis wälja Wahi kaheaastane põllutöökool oma 11. lennu. Peale tunnistuste wäljajagamist korraldasid lõpetajad kooli ruumides kooswiibimise. Kõnedes tänati kooli ülalpidajat — Eesti Põllumeeste Seltsi ja õpetajaid.

Kooli lõpetajad järgmised õpilased: Ella Hirsch Tartumaalt; Oswald Kangur Tartum.; August Karin, Tartum.; Erika Kongas Walgam.; Otto Kukk Tartum.; Karl Kütt Tartum.; Arnold Lõhmus Tartum.; Julius Mihk Wiljandim.; Hans Rebane Wiljandim. (kiitusega); Olga Räfu Wirumaalt (kiitusega); Ewald Rudisaar Wiljandimaalt; Leopold Rundas Tartum.; Richard Laage Wirum.; Karl Sommer Tartum. (kiitusega); Woldemar Stein Wirumaalt; Wassili Tõnisson Pärnumaalt ja Marta Wandel Harjumaalt (kiitusega).

Teater ja muusika.

„Wanemuise" aed.

1. sümfoonia kontsert. Solist. O. Roots (klaver).

Tänase sümfoonia kontsert kawas on: Mozart — sümfoonia g-moll, sama komponisti awamäng oop. „Don Juan", Saint-Saëns — preludiid „Weemutus", Grieg — aumarss „Sigurd Jorsalfarist".

Solistina esineb Olab Roots, kes meile tuntud andeka klaverimängijana ja saatjana. O. Roots sai eriti kiitwate arwustuste osaliseks käesoleval kewadel, kui ta peale Tartu kõrgema muusikakooli lõpetamise ka Tallinna konserwatooriumi eksternina lõpetas.

Mitmelt poolt on teonitatud, et O. Roots Tallinna konserwatooriumi kõige parem lõpetaja oli, mispärast tema tänane esinemine eriline huvi äratab.

Kontserdi algus kell 9 õhtul.

E. Rahwa Muuseumi tegewliikmeteklogu ja üldine liikmete koosolek on 28. sp. kl. 5 p. l. arhiiwraamatukogu ruumides. Päewakorras muuseum juhatuse teadaanded muuseumi üleandmise kohta sihtasutusele, tegewuse ülewaade, arwanded, eelarwe, töökawa, walimised.

Nikolska tantsuetendus „Wanemuises".

Tanssitar Nikolska oma partnerite Drosdoffi ja Bonifacioga saabub Tartu 30. mai hommikul ja esinewad kell 8 õhtul „Wanemuises".

Pr. Nikolska teisest partnerist hra Bonifacioit tõenäoliselt kui ühest paremast hispaania tantsijast.

Nikolska eelolewaks tantsuetenduseks on soowituseks edu, mille ta Tallinnas ja Tartus saawutas oma eelmiste esinemistega.

Tantsust jatkab trio reisi Londoni ja sealt Jaapani. Tantse saadab trio „Wanemuise" orkestrist, kuna Hispaania rahwustantse sadab gitarril parim Hispaania gitarrimängija Antonio Raca. Pääsetähed eelmüügil teatri kassas.

„Wanemuise" talitus.

N.M.K.ü. segakoori proow on täna kl. 1/29 õht. Wiljandimaa laulupeost osawõtja soowijaid lauljaid paluakse samal ajal ilmuda.

Perekonnaseisu teated.

Pühade nädalal on Tartu linna perekonnaseisuametis registreeritud järgmised perekonnaseisu muudatused:

Sündinud: Liia-Malle Orlo, Hillar Hurt, Harri Kohfeldt, Ants Adams, Heldur Kipper, Hilja Lepp, Jaan Jänes, Ants Sütt, Ellen Treumut, Inga Lõsin, Heino Sawi.

Abiellumiseks soowi awaldanud: Tõnis Kuek ja AnnaMarie Sang, Aadam Rudolf Ahel Meldorf ja Heria Ireene Martwart.

Abiellunud: Kurt Juhtus-Friedrich Burtsy ja Ingeborg Matilde Gents, eesti kodanik Woldemar Mirt ja läti kodanik Alla Tõngjas, Aleksander Topro ja Aliide Rehane, Johannes Joonas ja Senta Hanson, Konstantin Muraškin ja Elma Elisabet Messias, Paawel Wassiljew ja Kiira Bihele, Boris Wittmann ja Ireene Elwire Mõttus, Karl Kukk ja Helmi Didwig, Juhan Jaos ja Aliide Roos, Feliks Kõiw ja Melanie Riipus, Eduard Toel ja Leida-Amanda Praats, Rudolf Keiss ja Marta-Johanna Toom, Luuka (Ludwig) Krall ja Elfride Mutson, August Kõnnits ja Leida Kupits, Meinhard Korjus ja Pauline-Wilhelmine Proft, Artur Lukin ja Elsa Joala.

Surnud: Hendrik Sirel 49 a. w.; Wino Zetermann 1 a. w.; Eawa Lemmerison sünd. Ketu 66 a. w.; Berta Rosenmann 73 a. w., Saara Klompus sünd. Kemmelhaar 67 a. w.; Kaarel Jõgar 73 a. w.; Juhan Kunsik 48 a. w.; Reet Selge sünd. Awloi 86 a. w.; Ellen Treumut 1 päew w.; Marie Söer sünd. Greisberg 45 a. w.; Ell Karp (Karro) sünd. Jürisson 82 a. w.; Oskar Ahel 52 a. wana.

Õnnetused ja kuritööd.

Käekotiwargus. Minna Rennalt, Aleksandri t. 50, warastati wiimasel pühal läbi lahtise akna käekott ühes raha ja dokumentidega. Kahju 50 krooni.

Riidekraaniwargus. Natalie Neoskuselt, Jaama tän. 109, warastati läbi ekskortsi lahtise akna riidekraani 13 kr. wäärtuses.

Sport.

Tallinlased ja tartlased Kriüüdneri rattawõistlustel.

Kriüüdneri „Kiirus" korraldas pühade ajal rattawõistlused, millest 30 meest osa wõttis. Sõitjaid oli Tartust, Tallinnast ja ümbruskonna sporditorganisatsioonidest. Ilusa ilma tõttu oli pealtwaatajaid rohkesti. Tehnilised tagajärjed:

1. klass 1 km: 1 E. Treimann, ÜEMü Tall. osk. — 1.32,2; 2. E. Lõhmus, Tartu pol. sporditring — 1.33,3; 3. H. Treimann, ÜEMü Tall. osk. — 1.34,2. 5 km: 1. H. Treimann — 9.31,5, 2. E. Lõhmus — 9.35,3; 3. R. Konsen, Tartu Kalew — 9.36,0. 10 km: 1. R. Kuhlberg, Kr. Kiirus — 19.50,7; 2. H. Treimann — 19.52,6; 3. E. Lõhmus — 19.54,7.

2. klass 1 km: 1. W. Parw, Kiirus — 1.33,9; 2. A. Pihlu, Tartu Kalew — 1.34,4; 3. J. Purga, Tartu jalgr. klubi — 1.38,2. 5 km: 1. A. Pihlu — 8.22,2; 2. O. Annuk Tartu Kalew — 8.22,4; 3. W. Parw — 8.57,8. 10 km: 1. O. Annuk — 18.13; 2. W. Parw — 18.13,06; 3. Zilmer, Kiirus — 18.14,4.

Noortele 3 km: 1. A. Pihlu — 5.40; 2. A. Tonska, Kummeri Herkules — 5.47; 3. H. Andernee, Tartu Kalew — 5.50,8.

Ü.E.M.ü. üleriiklikud wõistlused.

Ülemaalise Eesti Noorsoo ühenduse Tartu osakond korraldab oma 10-aastase juubeli puhul muude pidustuste hulgas ka ÜEMü-de wahelised üleriiklikud kergejõustiku wõistlused. Wõistluste kawa on wõrdlemisi tähelik ja sisaldab enesesalasid ka naisteile. Kawa wõetakse läbi kahe päewa jooksul, 13. ja 14. juunil. Seni on üles antud juba 140 sportlast. Wõistlejate registreerimine lõpeb 1. juunil. Korraldawaseks toimkonda kuuluwad Siir, Läti ja Timmermann.

Tellige ja ostke

naiste ja meeste valmisriided

ainult kõige suuremast Eesti riide ja valmisriiete kauplusest

Karl Abel Tartus, Kaubahoov 8.

L.-Eesti skautide spordipäew.

Lõuna-Eesti skautide spordipäewad korraldati 2. ja 3. suwistepühal Walgas. Osawõtsid Walga, Wõru, Tõrwa ja Tartu skaudid. Tartu 10 wõistlejat tuli suure punktide ülekaaluga esimeseks, saawutades 236 p. (siia juure on arwatud ka tõrwalaste 30 punkti, sest Tõrwa rühm kuulub Tartu malewa alla). Teiseks tuli Wõru malewa — 119 p. ja kolmandaks Walga — 112,5 p. Tehnilised tagajärjed kujunesid järgmiseks:

Eriklass (wanematele skautjuhtidele): 100 m jooks: K. Schütz, Tartu — 11,9; 2. Welt, Tartu — 11,9. 1000 m jooks: 1. Waldner, Tartu — 2.59; 2) Rütsep, Wõru — 3.05. 4×100 m teatejooks: 1) Tartu (Schütz, Welt, Arens ja Waldner) — 48,5; 2) Walga — 52; 3) Wõru. Kuul: (kerge): 1) Määrits, Walga — 14,85 m; 2) Treimann, Wõru — 14,32. Ketas: 1) Määrits; 2) Treimann. Oda: 1) Määrits — 50,28; 2) Michelson, Tartu — 47,12„ 3) Ingermann, Tartu — 46,03. Kaugushüpe: 1. Scharski, Wõru — 57,7; 2) Waldner, Tartu — 5,61. Kolmikhüpe: 1) Kukk Walga — 11,95; 2) Leok, Wõru — 11,71. Kõrgushüpe: 1) Welt — 1,62; 2) Scharski — 1,58. Teimashüpe: 1) Micheffson — 3,27, mis uus skautide rekord; 2) Mahl, Tartu — 2,80.

A klass (kuni 18 aastani): 100 m jooks: 1) Arens, Tartu — 12,8; 2) Mahl, Tartu — 13; 1000 m jooks: 1) Pääsklane, Walga — 3.06,7; 2) Leok — 3.11,4. Kuul: 1) Schmidt, Walga — 13,24; 2) Arens — 11,56. Ketas: 1) Liigand, Tartu — 34,47; 2) Mahl — 32,09. Oda: 1) Liigand — 40,16; 2) Kruus, Wõru — 40,11. Kaugushüpe: 1) Arens — 5,44; 2) Liigand — 5,38. Kõrgushüpe: 1) Liigand; 2) Kriisk, Walga.

B klass (alla 15 aastased): 60 m jooks: 1) Armo, Tartu — 8,6; 2) Tomp, Tõrwa — 8,3. Teatejooks 4×60 m: 1) Tartu (Neumann, Armo, Paas ja Enno) — 35,0; 2) Walga; 3) Wõru. Kaugushüpe: 1) Armo — 5,25; 2) Tomp — 4,78. Kõrgushüpe: 1) Hammer, Wõru — 1,33; 2) Tomp — 1,33. Pesapalli wiske: 1) Hammer — 75,14; Paas — 68,92.

Katsewõistlused edasi lükatud.

Kergejõustiku kolmikmaawõistluse katsewõistlused Tartus on nädala wõrra edasi lükatud ja peetakse 6. ja 7. juunil. Osa wõtawad kõik wäljapaistwamad Eesti sportlased.

Soe püsib.

Neljapäeval kergest lõõsmisest lõunast lõunaosa pöörduwaid tuuli, rünkpilwisus. Wärat lõunat Lääne-Eestis äikesewõimalus. Soe püsib.

Ilmaande kolmapäewal, 27. mail.

Kõrgerõhkkond waldab lahanedes idapoolse osa Kesk-Euroopast, Lõuna- ja Lääne-Wene, Läänemere ümbruse, Kesk- ja Lõuna-Skandinaawia, Kesk- ja Lõuna-Soome. Tema piirkonnas walitseb endiselt selgewõru ja soe ilm. Läänemere jahe kõrgerõhkkond laiench aeglaselt Põhja-Wenesse. Läänemere jaheda ja lõunapoolse sooja õhu piirjoon läbistab Põhja-Euroopat endiselt Islandi, Abisko ja Ustjõlma ühenduskõnel. Lääne-Saksas on tekkinud äärmiselt madal, milline näib suundwat Läänemere piirkonda. Wõimalajud Põhja-Norras, äikesewõimad Lääne-Saksas. Eestis oli eile keskpäeval 10—26 kraadi, öösel 7—13 kr. ja täna hommikul 8—19 kraadi sooja.

Tartu ajulas

oli kolmapäeval woolsoojus 19,4 kraadi, õhusoojus 22,4 kraadi. Wiimasel pühal külastas ajulat 700 suplejat.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Pala küla veeühing annab suusõnalisel vähempakkumisel välja

magistraal-kraavi töö

Väljaandmine on Pala seltsimajas 31. mail s. a. kl. 15. Pakkumise kindlustuseks tuleb pakkujail 250 kr. kas rahas või panga garantiis esitada ühingu juhatusele. Lähemaid tingimisi saab Pala vallamajas.

Juhatus.

Tartu linnavalitsus vajab kantseleitöös vilunud

ametnikku

Soovitav, kes tunneb ka arvepidamist, seadusi ja määrusi liikumise ja autoasjanduse alal ja kes valdab mõnda võõrast keelt. Seaduslikult tempelmakstud sooviavaldused ühes elulookirjelduse ja soovitustega ning 25 s. kantseleimaksuga esitada linnavalitsusele 5. juuniks s. a.

Rehemetsa Varnja masinaühisus vajab oma hobustega veetava Marschall masinale

masinisti

kes ühtlasi ka katla remonteerib. Kaupa tehakse pühapäeval, 31. V. kell 14 Kavastu vallas Mõõdu talus.

Juhatus.

Suvikorterid

Elvas, kaupmees Reinholdi majades, ilusas kohas välja üürida: 1) kolm tuba, teenija tuba, kõök, veranda ja keller, elektri valgustus, hind suve eest Kr. 75.—; 2) neli ilusat tuba, kõök, keller ja veranda, hind Kr. 100; 3) suur tuba vaheseinaga ja kõök, hind Kr. 30.—, soovikorral osalt mööbliga. Järele küsida Tartus, Reinholdi Kaubamaja, Suurturg 5.

Maalermeister Joh. Adler

Tartus, Riia tän. nr. 97.

Võtab oma peale igasug. maalritöid, majavärvimisi ja siseemisi remonte. Töö korralik, hinnad mõõdukad.

Lepitusliidu lastekodu

wõtab lapsi wastu

päeviti ja terveks suveks väikese tasu eest, vilunud õppejõu juhatusel. Iseäranis soodne vanematele, kes suveks maale lähevad. Ülesanda kl. 2—3 ja 5—6 Botaanika (Kroonuaia) tän. nr. 20, Tartus.

JUHATUS.

3 suurt sägakala

võib näha 28., 29. ja 30. mail hom. kl. 7 kuni kl. 7 õhtu 5 sendi tasu eest. Tartus, Kalaturg nr. 8. Müüdud saab kala sealsamas 29.—30. mail.

O. TULZEW.

Loomatoiduks

piimavett

on saada piimaärist Tartus, Aleksandri tän. nr. 24-a. Seal ostetakse alati värsket piima.

Kanahaudumise masin

Saksamaa «Sartorius» 300 muna jaoks kohe müüa. Tartus, Tähe tänaval nr. 91—7.

Häid männi

põletispinde

müüa Riia tän., raudtee silla juures. H. Kaal.

Otsitakse 4—5 toalist päikesepaistelist, korralikku

korterit,

võimalikult kesklinna. Pakkumised slt. „123" all.

Suurel ja väikesel arwel

pergament-paberit

soowitab odawasti

„POSTIMEHE" raamatukauplus,

Tartus, Suurturg 16.

Palun seda härrat

kellega teisel pühal 25. mail s. a. Jõneselt Tartusse sõitsime ja Rannal jalgratta järele minner, oma portfelli paati jätsin, see portfell ära anda K/S. «Polaris'e» osakonda ehk teatada, kuhu portfell sai antud.

Jõmus trükist:

M. Tullius Cicero

Esimene kõne Catilina vastu

Iseõppijaile toimetanud: Oskar Kool.

Täpse tõlke ja täieliku sõnastiku kõrval on antud kõigi raskemate vormide ja vahekordade seletused, nagu: *ablativus absolutus, ablativus causae, accusativus cum infinitivo, accusativus duplex, gerundivum* j. t. Eriti on näidatud konjunktiivi põhjustele. Seletused on võetud parimatest ladina keele õpperaamatutest. Igale ladina keele õppijale on see raamat kasulikuks vahendiks.

Hind 1 kroon.

Pealadu: „Postimehe" raamatukauplus, Tartus, Suurturg nr. 16.

Ostmised

Soovin osta pruugitud

lapsevankrit

Teatada slt. «A. W.» all.

Soovitakse osta

hunditõera kutsikat.

Pakkumised ühes hinnaga palutakse saata kuni 29. skp. slt. „Puhastverd" all.

Soovitakse osta

maja

ilma vaheltkaupl., kohemaksetava raha eest (10.000 kuni 15.000 krooni). Teatada slt. „Maja" all.

Soovitakse osta pruugitud

sõiduautot.

Pakkum. kirjalikult Gildi tn. 1—2, Aavik.

Uuemat korralikku

maja

soovin osta, väljamaks kr. 5000. Palun teatada slt. N. J.

Soovitakse osta väikest

maja

aiaga ehk ehituskrunti I. linnaosas. Teatada slt. „Maja 27" all.

Uus Chevrolet

veoauto

B 291 teeb igasuguseid vedusid ja sõitusid. Aadress Puiestee tn. 46—7, tel. 9-75.

„Postimehe"

ja

„Maamehe"

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.
Märjamaa Päärdul, M. Priimets.
Pala ag., Fr. Willemson.
Mägiste Waalul, Henn Sarw.
Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.
Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.
Pedjas, Arn. Anton.

Vajatakse korralikke

piimatoojaid

Tiigi tn. 82, kauplus.

Raske haiguse järele uinus jäädavalt minu eluseltsiline, meie isa ja äi

Gustav Vuks

Sünd. 12. IX. 1859., surn. 26. V. 1931.

Teda mälestavad

abikaasa ja lapsed.

Muldasängitamine neljapäeval, 28. mail s. a. kl. 7 õhtul Maarja surnuaia õnnistusmajast samale surnuaiale.

---

23. mail kell 1/2 4 homm. s. a. surma läbi lahkunud seltsiliiget

Artur Loorents'i

mälestab

Tartu Aedlinna Majaomanikkude Selts.

VANEMUINE

Laupäeval, 30. mail kell 8 õhtul

Kuulsa Praaga ooperi priimabalerliini

E. Nikolska

(Elisabeth comtesse de la Cámara)

Pariisi ooperi esitantsija

A. Drosdoff'i

ja **Madridi ooperi ballettmeistri**

Bonifacio

suur balletietendus.

Kaastegevad: **Antonio Roca** (kitarr) ja trio «Vanemuise» orkestrist.

Pääsetähed 50—250 senti eelmüügil teatri kassas ja K-m. Teater ja Muusika, Rüütli tän. 8.

Masinaehitus ja kassakapitehas

Tallinnas, Pääsukese t. 4, knt. 308-12.

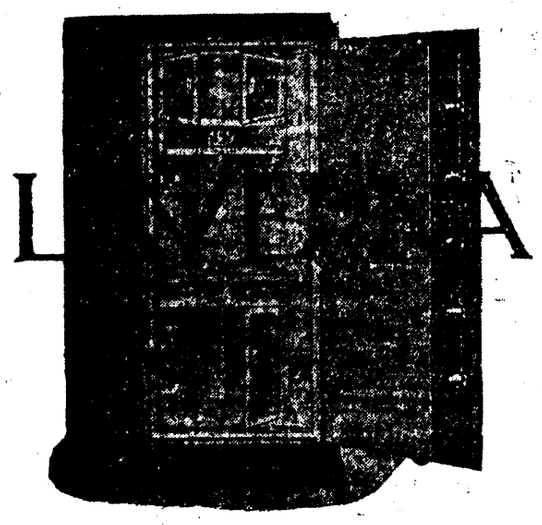

Alati laos moodsad tulekindlad teras raha- ja arhiivkapid

Nõudke hinnakirju.

---

29. mail 1931. a. kell 1 päeval antakse Valguta vallamajas

6-kl. algkoolimaja ümberehitus

suusõnalisel vähempakkumisel ilma järelpakkumiseta välja volikogu ees. Sooviavaldused kirjalikult sisse anda ühes 50-sendil. tempelmargiga varustatult kuni 27. skp. kella 12. Volikogu jätab omale töövõtja valimise õiguse. Pakkujatel tuleb kautsion sisse maksta 10% pakutavast summast. — Lähemaid teateid saab vallavalitsusest. Vallamaja asub Palupera raudteejaamast 12 klm., Elva raudteejaamast 17 klm. Posti aadress: Valguta, Telef. Elva 56.

Vallavalitsus.

Narva Jõesuu

Huene ravila

Saada võib seal igasugu arstlikke vanne. Iseäranis osavusega antakse soomuda ja söehappe vanne uuemate meetodite järele.

Tarvis **kolm** korralikku naisterahvast

karjust.

Kaupa tehakse Tartus, Pikal tänaval nr. 6.

«Vanemuise» teater

Laupäeval, 30. mail kell 8 õ.

Kuulsa Praaga Ooperi priimabalerliini

E. Nikolska,

Pariisi ooperi esitantsija

A. Drosdoff'i,

Madridi ooperi ballettmeistri

Bonifacio

ainus baletiõhtu.

Kaastegev.: **Antonio Roca** (gitarr) ja trio «Vanemuise» orkestrist.

Pääsetähed 50—250 s. eelmüügil Vanemuise teatri kassas ja K-m. «Teater & Muusikas», Rüütli tän. nr. 8.

Pühapäeval, 31. mail **kell 4 p. l.**

Hooaja lõpuetend.

M. TARAS'i kaastegevusel

Silva

E. Kalmani operett 3 vaatuses.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Vanemuise aed.

Neljapäeval, 28. mail kell 9 õhtul

SUVEHOOAJA ESIMENE

SÜMFOONIA Kontsert

Juhatab **J. SIMM.**

Solist: **O. ROOTS** (klaver).

Pääset. 45 snt., kooliõp. 25 s.

Korteriotsimised

Vajan kohe

korterit

kahele vagusale inimesele. Soovitav linna keskele. Pakkum. ühes hinnaga slt. „E. B." all.

Lihtsat, korralikku 2—3 toa ja kööga

korterit

otsib ülikooli assistent. Teat. slt. ühes hinnaga «2-toaline» all.

Otsitakse korral. päikesepaistel. 4-toalist

korterit

vaikse üürniku poolt juunikuu keskp. paremas linnaosas. Pakkum. ühes hinnaga slt. „Kohtunik" all.

Otsitakse

korterit,

2—4-toalist, kohe ehk juunikuu jooksul. Teat. slt. G all.

Ametiskäija härra vajab

väikest tuba,

möbl. ehk ilma. Pakkumised saata slt. „Väike tuba" all.

Korteripakkumised

Korter,

5 tuba ja köök, elektrivalg., aiaga, päikesepaistel. kesklinnas välja üürida. Jaani tän. 12—2.

Kahetoaline

korter

(elektrivalgust.) välja üürida. Tähe tn. 47—5. Sealsamas väike mööbliga tuba ära anda.

Korter,

4 tuba ja köök, veevärgi ja elektrivalgust. üürile anda. Lutsu tn. 20—4, küsida kojamehelt.

4-toaline

korter

ühes kõrvaliste ruumidega üürile anda. Elisabeti 22—2, näha kella 9—1.

5-toaline

korter

ühes kõrvalruumidega välja üürida. Aia tn. 68.

Korter,

kaks tuba ja köök elektrivalgustusega ära anda. Pikk tän. nr. 11, krt. 1.

Korter

kaks tuba, veranda, erasissekäik, kööki tarvitusega välja anda Tähe tän. nr. 108—1.

Omaette

korter,

4 tuba, köök, palkon, teenijatuba ja kõrvalruumid, ära anda. Hambaarst töötanud 5 aastat. Tähe tn. 35, II k.

Korter,

kahetoaline, päikesepoolne, ära anda Meltsiveski 51.

Möbl. tuba

välja üürida Kaluri tän. 14, eestuks.

Hästi

möbl. tuba

välja üürida Aia tän nr. 52, krt. 2.

2 mööbliga-tuba

päikesepaistel., *üürile anda*, erasissekäik. Karlova 50, krt. 12.

Üürile anda

ilus tuba

Näituse tän. nr. 14, poest.

2 tuba

ja köök, üks tuba ja köök päikesepaistel., mööbliga ehk ilma üürile anda. Küsida Raekoja tn. nr. 40.

2 tuba

ära anda intelligent üürnikule. Tähe tn. 16, II korral, näha kl. 1—3.

2 möbler. päikesepaistelist, erasissekäiguga

tuba

ära anda. Lodja 13—2, II kord.

Päikesepaisteline

möbl. tuba,

elektri valgustus. Näituse t. nr. 20—8.

Möbl. tuba

ära anda Lossi t. 12, telefon 7-41.

Pagariäri ruumid

ära anda Jaama 65, Raekoja tän. nurgal.

Toiduainete- ja piimakauplus

ühes elukorteri ja leivaküpsetamise ahjuga üürile anda. Aleksandri tn. 113.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Hästi sissetöötatud

toiduainete kauplus

rutuliselt omaniku haiguse pärast ära anda. Küsida slt. „O. V." all.

Võetakse

lapsi kosti peale

Elva sõiduks. Tingimused soodsad, järelvalve, hoolitsemine korralik. Sooviavaldused slt. „Mai 30." all.

Tööotsimised

Noor maaneiu

soovib üksiteenijaks linna ehk maale perenaiseks. Pakkum. saata 30. skp. „Postimehe" rmtkpl., Suurturg 16, „isikutunnist. nr. 416".

Alama palgaga

soowib kohta

I liigi autojuht, ükskõik missugusel autol. Kirjad Kärksi p. ag., postk. 2, Tartumaal.

Riigiteenistusest vabanenud

noormees

soovib teenistust üks kõik mis alal. Teatada slt. „nr. 36" all.

Otsin kohta **üksiteenijaks.** Iseseisev, tunnen juudi kööki. Isiklikult rääkida iga päev kuni 1. juunini. Soovitused olemas. Karlova tn. nr. 17, krt. 2.

Külma ja sooja söögi peale vilunud **naiskokk,** kes aastaid töötanud I järgu restoraanis, otsib kohta (ka äraSõiduks). Vabriku tän. 3, k. 25.

Tööpakkumised

Võrumaale vajatakse

ülesvõtjat

Lähemaid teateid saab Tartus, Näituse tän. 4 kella 8—14-ni 28. skp.

Vajan kainet iseseisvat

pagarit,

kes kondiitritööd tunneb. Teatada Tartu, võõrastemaja „Valk", 29. mail kella 9—2.

Vajatakse

karjast

linna ligidale tallu. Soovitav suurem tütarlaps ehk täisealine. Kaupa tehakse Narva nr. 10, 28. mail kella 8—10.

Vajatakse õppinud

rätsepa-töötegijat

maale pikemaks ajaks. Ilmuda 28. mail kella 10—1 e. l. Pärna tän. 16—4.

Reola Masinaühisuse masinisti

valimine on s. a. 31. mail kell 5 p. l. Peetri talus, ilmuda kellel selles kutse ja sellises töös juba vilunud. JUHATUS.

On kohe tarvis vanemat

naisterahvast

koduse talituse jaoks ja ka väikeste laste juure. Küsida jalanõude kiirtööstusest „Jalats", Riia ja Tähe t. nurgal.

Korralik lasteta

majahoidja

leiab kohe kohta Jakobi tän. nr. 38.

Otsitakse

maalrit

sisemise remondi peale. Teateid saab Peetri tän. 78—5.

Vajan kutsega korralikku ja vilunud

mees-karjarawitsejat.

Kirjal. Tartu, postk. 53. V. Puskar, Ülenurme.

Soovin

käealust

õmbleja juure. Kauba tän. nr. 15—10.

Linna lähedale tallu tarvis 2 tublit, maatöödega täiesti vilunud

poissi.

Kaupa tehakse neljapäeval, 28. mail s. a. kella 10—12 Liivimaa sissesõidu hoovi kojamehe juures, Riia ja Pepleri tn. nurgal.

Tarvis maale suuremat

karjast,

väljaspool kooliiga neiut ehk vanemat naisterahvast. Tulla reedel, 29. mail s. a. Mäe tän. 44—2.

Korralikku

wirtinat ja ettekandjat

kohe tarvis, ilmuda neljapäeval restoran „Palermo", Aleksandri tn. 47.

Vajan **kingsepatöölisi** kergetele töödele, kohal ehk omas korteris. Aasta läbi töö. Teada saab Soola tn. 28, kl. 7—8 e. l. ja 7—8 p. l., Tartus.

Jüdrutut

vajatakse maale. Kaupa tehakse Aia tn. 5, äris.

Vajatakse

teenijat,

kes hästi keeta oskab. Vabaduse puiestik 7—1, tulla tunnistustega kl. 12—6.

Õmblejad,

kes hästi triiksärke õmmelda oskavad, leiavad tööd Genssi äris, Küüni tn. 8.

Õpipoisli

vajab Otsingi mehaan. tööstus, Rüütli tn. 13.

Vajatakse vilunud

õmblejat

Võru tn. 20, II kord.

Vanem lasteta abielupaar leiab

majahoidja

koha. Roosi t. 35—1.

Sawiseina töö

süllaviisi välja anda Vana-Kuuste v. Kõivu k. Aaviku tal. Haaslava parvelt 5 klm.

Müümised

Puulivaltsid

müüa ühissõeltega ja välismaa automaat kruubimasin, 30 tolli kiviga — täiesti töökorras: Leevi veski, üle Võru.

Hästi korras ja uuesti ümberehitatud **vesiveski** müüa, suurema jõe peal, turbiini jõul (38 hob. jõudu), raudtee lähedal, omnibussiliin mitte kaugel. Lähemaid teateid saab härra vann. adv. H. Sumbergi juurest Tartus, Promenadi t. 7.

Müüa nudisartikkel

väga kohane müüa näitustel, laatadel, kauplustes. Küsida kella 7—9 õhtul. Tartus, Tähe tän. 41, krt. 4.

Õitsevaid tomati, kapsa, kaali, kõrvitsa, sibula, selleri, puru ja teisi

taimi

on saada Karlova tn. 84—86.

Puhvet

lauad, kapid, voodid jne. müüakse 28., 29. 30. skp. kella 5—8 p. l. Maarjamõisa tän. 48—1.

Koorelahutaja

hästi hea, uus, 150 liitr., odavasti müüa. Kohane talule. Tartus, Narva tän. 19, kingsepääris.

Wiljanitsa,

randaal, vedruäke, tuulikmasin ja kännukaaluja poole hinnaga müüa. Narva tn. 31, Tallinna sissesõiduhoovis.

Naisühingu Käsitöökool

ÕPILASTÖÖDE NÄITUS

on avatud 30., 31. mail ja 1. juunil kl. 10—19, kooliruumes, Kaluri tän. 12. — Sissepääs vabatahtliku annetuse eest.

KOOLIJUHATUS.

Kontsert ja hariliku suurusega

pianiinosid ja tiibklawereid

soovitab

Sprenk Läte klaverivabrik Tartus,

Rüütli tän. nr. 25, telefon 13-09. — Esitajad: Esto-Muusika Tallinnas, Viru t. 2 ja Viljandis, Lossi t. 14. A. Schinmann, Valgas, Lai tän. 13. J. Braun Pärnus, Kuninga tän. nr. 4.

Segaveo autobus

algab laupäeval, 30. mail

Tartu — Mustvee vahel ühenduse pidamist

Ärasõit Tartust igal esmaspäeval, teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval kell 10 e. l. Ärasõit Mustveest samadel päevadel kell 3 p. l. Bagaasi ja kaupu edasitoimetamiseks võetakse vastu igapäev kella 9 homm. kuni kella 5 p. l.

A. KOOK. Telef. 149.

TAPEETE

suur saadetis pärale jõudnud. Kõige uuemad ja moodsad mustrid odavamatest kuni kõige paremateni.

MARKUS-SEEZEN — Suurturg nr. 5.

Oksjoni kuulutus.

3. jaoskonna politseikomissar Tartus, teatab, et 28. mail 1931. a. kell 12 müüakse avalikul enampakkumisel Tartus, Kalaturg nr. 10, puhtakasu maksu võla katteks Arnold Randmetsa päralt olev vallasvara, mis koosneb 100 siniseks värvitud ja glasuuritud kahvlikivist ja mis hinnatud 25 krooni. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval müügi eel. Pakkumine algab pakutavast summast. Tartus, 22. mail 1931. a. nr. 9700. A. Sarap, politseikomissar.

Müüa glasuuritud ja liht

ahju-potte.

Hinnad mõõdukad. Kastani tn. 103, Riia ja Kastani tän. nurgal.

Daamid!

Kasutage juhust, odav. müüa

kleite,

3—14 kr., kübaraid 1.50—8 kr. A. Paurson, J. Herman, Kauba tn. 5 (vastu Kaubahoovi).

Häid

ehitusepalke

on müüa parvest. Kvistenthali pool ujulat. Teateid saab Pikk tän. nr. 8, küsida Auerbachilt.

Odavasti müüakse suur inglise

reisitohver.

Näha Kastani tän. 17—3, kella 3—5.

Sõude

lootsik

odavasti müüa. Küsida Kesk tn. 16—1-b.

Odavasti müüa kodukäsitöö

taltsutaibad,

põimitud ja kahekordse koega. Maarjamõisa tn. 28—8.

Müüa

tööhobune

Narva nr. 11. Küsida hoovis.

Jaan Simonson ELÕAS

Kesk tän. nr. 6 müüb **Postimehe** ja **„Maamehe" üksikuld numbreid** ja võtab tellimisi ja kuulutusi vastu.

Dr. H. Mõttus

Naha-, sugu- ja põiehaigused.

Kõnet. 5—7, pühap. 9—11. Naister. 4—5 ärip. Kokkuleppel ka teisel ajal.

Tartus, Uueturu tän. 4.

Dr. H. Piirako

Naha-, sugu- ja sisehaigused. Kosmeetika.

Vastuvõtmine igal ajal.

Tartus, Raatuse tän. 12

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4 (Vastu Jaani kirikut).

Tagasi jõudnud **hambaarst**

J. Järve-Sarepera.

Vastuvõtmine 9—1 ja 3—6. Rüütli 25, telef. 3-25.

Ämmaemand-masseerija

E. Kamsen.

Tartus, Jaani tän. 15, III korr

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9 (sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Joh. Jostoff'i raamatupidamise ja masinakirja kursused Tartus, Riia tän. 8.

Uute õpilaste vastuvõtt grupp- ja üksikult. Lõpetajaile kutsetunnistus ja võimalusel kohasoovitus. Õpetus soovi järgi, kas põhjalik või ülevaatlik lühiaegne.

Kuulsaim hiromant

Turu tän. 75—4.

Ainult paar päeva.